

**UCHWAŁA NR XLV/395/14
RADY GMINY GORZYCE**

z dnia 30 października 2014 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Gorzyce na lata 2014-2020

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchylić uchwałę nr X/111/03 Rady Gminy Gorzyce z dnia 22.12.2003 r. w sprawie przyjęcie Strategii Rozwoju Gminy Gorzyce oraz uchwałę nr IX/57/07 Rady Gminy Gorzyce z dnia 28.06.2007 r. w sprawie zmiany uchwały nr X/111/03 Rady Gminy Gorzyce z dnia 22.12.2003 r. w sprawie przyjęcie Strategii Rozwoju Gminy Gorzyce.

§ 2. Przyjąć Strategię Rozwoju Gminy Gorzyce na lata 2014-2020, której treść określa załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gorzyce.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Malek

Załącznik do Uchwały Nr XLV/395/14
Rady Gminy Gorzyce
z dnia 30 października 2014 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GORZYCE NA LATA 2014-2020

Gorzyce, październik 2014

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	4
2. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZYCE.....	5
3. DIAGNOZA STRATEGICZNA GMINY GORZYCE.....	8
3.1. Pozytywne wyróżniki gminy Gorzyce	8
3.2. Główne braki i bariery w największym stopniu utrudniające życie w Gorzycach	13
3.3. Wyzwania, którym musi stawić czoła gmina Gorzyce	17
3.4. Cechy i potencjały gminy Gorzyce, które należy wykorzystać na rzecz rozwoju lokalnego..	18
4. WIZJA ROZWOJU GMINY GORZYCE	21
5. PRIORYTETY I CELE ROZWOJU GMINY GORZYCE	25
6. UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH GMINY GORZYCE.....	30
7. KIERUNKI WDRAŻANIA CELÓW STRATEGICZNYCH GMINY GORZYCE	36
8. MONITORING WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZYCE	39
9. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZYCE.....	42
9.1. Podmioty wdrażania strategii rozwoju gminy Gorzyce	43
9.2. Projektowe podejście do wdrażania strategii rozwoju gminy Gorzyce.....	45
9.3. Finansowanie wdrażania strategii rozwoju gminy Gorzyce	47
9.4. Zasady wdrażania strategii rozwoju gminy Gorzyce	48
ZAŁĄCZNIK 1 – RELACJE MIĘDZY CELAMI STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZYCE A STRATEGIĄ REGIONALNĄ	52
ZAŁĄCZNIK 2 – LISTA UCZESTNIKÓW WARSZTATÓW STRATEGICZNYCH	53

opracowanie dokumentu: Krzysztof Wrańa

Szanowni Państwo! Drodzy Mieszkańcy!

Z wielką przyjemnością oddaję w Państwa ręce Strategię Rozwoju Gminy Gorzyce na lata 2014-2020. Dokument ten, wypracowany wspólnie na spotkaniach warsztatowych określa wizję i wskazuje najistotniejsze kierunki rozwoju naszej gminy na najbliższe lata.

Przed nami następujące priorytety i cele strategiczne gminy:

- Warunki rozwoju

Gorzyce gminą dbającą o swoich mieszkańców i wspierającą realizację ich aspiracji rodzinnych, społecznych i zawodowych;

- Społeczność lokalna

Silne więzi łączące społeczności lokalne oraz wysokie zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy Gorzyce;

- Nowa gospodarka

Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Gorzyce;

- Rozwój technologiczny

Umiejętne wykorzystywanie nowych technologii dostarczających nowych możliwości rozwoju społeczno – ekonomicznego gminy Gorzyce.

Znajdujemy się u progu nowej perspektywy finansowej, przed nami nowe wyzwania, ale też nowe możliwości. To czas, kiedy należy podejmować odpowiednie działania by osiągnąć zamierzony cel, bowiem strategia z celem są zawsze nierozłączne. Jak wiadomo, posiadamy ograniczone środki finansowe, ale nasza siła tkwi w kapitale ludzkim. Jestem przekonany, że razem nam się uda i to co zostało zapisane w tym dokumencie stanie się rzeczywistością.

Pragnę podziękować wszystkim którzy zaangażowali się w budowanie strategii, dzielili się swoją wiedzą i pomysłami które mają przyczynić się do tego by żyło nam się lepiej.

Zapraszam Państwa do zapoznania się Strategią Rozwoju Gminy Gorzyce, która jest swoistego rodzaju przewodnikiem, wyrażającym oczekiwania i aspiracje mieszkańców i jednocześnie zachęcam do aktywnego włączenia się w jej realizację, by przyczynić się do rozwoju naszej gminy.

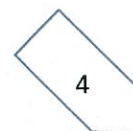
Wójt Gminy
Piotr Oślizło

1. WPROWADZENIE

„Strategia rozwoju gminy Gorzyce” jest dokumentem wyznaczającym cele rozwoju i wskazującym sposoby ich realizacji. W podstawowym zakresie strategia udziela odpowiedzi na następujące główne grupy pytań:

- Jakimi cechami powinna się charakteryzować gmina Gorzyce w roku 2020, jakie są oczekiwania mieszkańców wobec gminy, jaka wizja rozwoju może motywować mieszkańców do działania?
- W jaki sposób przekształcać gminę, aby stawała się ona przyjaznym środowiskiem dla aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców oraz podwyższała swoją atrakcyjność dla podmiotów w otoczeniu?
- Jaką pozycję powinny zająć Gorzyce w swoim otoczeniu (powiatowym, regionalnym, krajowym i transgranicznym), jakie funkcje o znaczeniu ponadlokalnym powinny być w gminie realizowane, co powinno wyróżniać gminę w otoczeniu?
- W jakim kierunku powinna się gmina rozwijać w wyznaczonym horyzoncie czasowym aby zrealizować założoną wizję, jakie należy przyjąć priorytety, w których punktach kontynuować dotychczasowy model rozwoju, a gdzie wprowadzić zmiany i innowacje?
- Jakimi środkami i w jaki sposób należy realizować założone cele?

Formułowanie strategii stało się okazją do rozwinięcia dialogu społecznego. Z jednej strony, prace nad strategią pozwoliły na usystematyzowanie wiedzy o gminie i procesach decydujących o jej rozwoju, zaś z drugiej umożliwiły osiągnięcie społecznego konsensusu co do przyszłości Gorzyc. Do prac nad dokumentem zostały zaproszone różne środowiska lokalne; starano się nawiązać współpracę z wszystkimi aktywnymi podmiotami lokalnymi. Dla opracowania strategii przyjęto podejście, które w dużej mierze opierało się na zasadach partnerstwa społecznego. Główną metodą dialogu stały się warsztaty strategiczne, w tym z udziałem młodzieży. W pracach warsztatowych, dzięki którym udało się uzgodnić zarówno diagnozę sytuacji Gorzyc, jak też treść wizji oraz celów rozwoju udział wzięli przedstawiciele środowisk liderek gminy. To właśnie uczestników warsztatów oraz osoby konsultujące gotowy dokument należy traktować jako autorów strategii. Jest to więc dokument społeczności lokalnej, wyrażający oczekiwania i aspiracje mieszkańców.

2. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZYCE

Prace nad strategią rozwoju gminy Gorzyce zostały oparte na szeregu założeń uwzględniających sytuację wewnętrzną oraz uwarunkowania w otoczeniu.

Tabela 1. Podstawowe założenia dotyczące realizacji prac nad strategią

PRZESŁANKI BUDOWY STRATEGII	
Przesłanki wewnętrzne	Przesłanki zewnętrzne
▪ Dynamika wewnętrznych procesów rozwoju.▪ Zmiany w oczekiwaniach, aspiracjach i zachowaniach mieszkańców.▪ Doświadczenia wyniesione z realizacji dotychczasowej strategii.▪ Skoordinowanie strategii z innymi lokalnymi opracowaniami o charakterze strategicznym.	▪ Zaktualizowanie Strategii rozwoju Województwa Śląskiego i nadanie jej nowego horyzontu czasowego.▪ Wejście w nowy okres programowania w Unii Europejskiej 2014-2020.▪ Uwzględnienie w rozwoju gminy możliwości dostarczanych przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego oraz przez krajowe Programy Operacyjne.▪ Kształtowanie w subregionie zachodnim obszaru funkcjonalnego w oparciu o przebieg autostrady A1.▪ Zmiany w otoczeniu konkurencyjnym i kooperacyjnym miasta.
PODSTAWOWA PROCEDURA BUDOWY STRATEGII	
▪ Przygotowanie zindywidualizowanej metodologii odpowiedniej do kontekstu rozwojowego gminy.▪ Analiza materiałów wyjściowych.▪ Wyłonienie grupy liderów rozwoju lokalnego.▪ Przeprowadzenie konsultacji społecznych, głównie w formie warsztatów: - sporządzenie diagnozy uwarunkowań rozwoju gminy,- wypracowanie celów i kierunków rozwoju gminy,- określenie procedury tworzenia projektów strategicznych i sformułowanie propozycji pomysłów na projekty.▪ Wypracowanie pomysłów na kluczowe przedsięwzięcia rozwojowe oraz ich hierarchizacja.▪ Przygotowanie systemu wdrażania strategii.	
TREŚĆ I STRUKTURA STRATEGII	
▪ podporządkowaniestrukturydokumentu wymaganiom wdrożeniowym i potrzebom monitoringu oraz ułatwienie przejścia do realizacji przedsięwzięć strategicznych;▪ logiczna i treściowa spójność poszczególnych części dokumentu– dokument stanowi całość, a jego kolejne części wzajemnie z siebie wynikają; logika i struktura strategii obejmują: - założenia metodologiczne dotyczące m. in. znaczenia dokumentu dla zarządzania gminą, przesłanki aktualizacji, przebieg procesu aktualizacji i jego organizacja,- diagnoza sytuacji rozwojowej gminy z uwzględnieniem dynamiki rozwojowej (procesy w gminie i jej otoczeniu) oraz rozpoznaniem wyróżników gminy i ich potencjalnego znaczenia dla rozwoju,- scenariusze rozwoju, wynikające z opracowanej diagnozy, prezentujące możliwe pozytywne i negatywne trendy w rozwoju gminy,	

- wizję rozwoju gminy, mającą charakter scenariusza życzeniowego, pokazującą oczekiwania podmiotów lokalnych co do przyszłości Gorzyc, koordynującą elementy obejmujące rozwój społeczny, gospodarczy, przestrzenny, środowiskowy, eksponującą elementy tworzące pozycję i wizerunek gminy,
- wynikające z wizji priorytety strategiczne dotyczące: gospodarki (w tym kierunków przebudowy struktury gospodarczej), jakości życia (w tym usług czasu wolnego), miejsca gminy w otoczeniu (w tym determinowanego przez przynależność do obszaru funkcjonalnego), przestrzeni, budowy społeczeństwa obywatelskiego,
- wynikające z priorytetów cele strategiczne oraz cele operacyjne; dla każdego celu określona została zawartość celu oraz mierniki realizacji; mierniki pokazują, z jednej strony zakres celów i spodziewanych efektów ich realizacji, zaś z drugiej strony stanowią jedną z podstaw monitoringu i wdrażania strategii;
- analizę SWOT jako podstawę do określenia projektów strategicznych – projekty jako konkretne przedsięwzięcia umożliwiające wykorzystanie sił lub szans bądź przewyżczenie słabości lub zagrożeń, pogrupowane w programy strategiczne; kluczowe projekty do dalszego rozpracowania w formie kart projektu tak, by możliwe było wyobrażenie głównych wymagań wdrożeniowych oraz czytelne było znaczenie projektu dla realizacji strategii;
- wykorzystanie analizy SWOT do określenia możliwości realizacji celów; dla każdego celu określono siły, słabości, szanse i zagrożenia wpływające na osiągnięcie danego celu;
- system wdrażania strategii odnoszący się do roli podmiotów w procesie wdrażania, wprowadzania zmian organizacyjnych usprawniających wdrażanie strategii, przygotowywania kolejnych projektów strategicznych rozwijających dokument, a także systemu monitorowania strategii – uwarunkowań jej wdrażania i osiągniętych rezultatów.
- ujęcie w strategii systemu wdrażania w postaci:
 - założeń wdrożeniowych strategii,
 - systemu monitoringu strategii (wskaźniki i źródła pozyskiwania informacji),
- uwzględnienie w modelu wdrażania możliwości wprowadzenia do strategii kolejnych przedsięwzięć o konkretnym wymiarze wdrożeniowym:
 - projekty wpisujące się w ustalone cele strategiczne i szczegółowe,
 - karty projektów kluczowych.

PARTNERSKI SPOSÓB BUDOWY STRATEGII

- opracowanie dokumentu przy wykorzystaniu metod interaktywnych, umożliwiających otwarty dialog z lokalnymi podmiotami:
 - warsztaty z liderami społeczności lokalnej, przedstawicielami różnych środowisk gminy, menedżerami lokalnymi; warsztaty poświęcono diagnozie sytuacji rozwojowej Gorzyc, określeniu scenariuszy rozwoju, sformułowaniu wizji i celów rozwoju gminy, wypracowaniu projektów strategicznych;
 - po przyjęciu projektu dokumentu publikacja strategii;
- partnerski sposób formułowania dokumentu prowadzący do:
 - stworzenia diagnozy nie tylko w oparciu o dane statystyczne, ale także w oparciu o opinie różnych podmiotów; konsultacje społeczne umożliwiły uwzględnienie subiektywnych opinii o gminie, co w tym przypadku oznacza odzwierciedlenie realnych opinii i oczekiwań różnych grup mieszkańców;
 - określenia wizji i celów rozwoju gminy w sposób uwzględniający aspiracje mieszkańców,
 - stworzenia takiej listy projektów, w realizację których – można mieć taką nadzieję – zaangażują się lokalne podmioty,
 - edukacji lokalnych podmiotów w zakresie zarządzania strategicznego i zarządzania projektami (partnerzy formułowania strategii lepiej rozumieją dokument, mają pełny ogłęd sytuacji gminy, potrafią samodzielnie opracować elementy strategii oraz przygotować prostą kartę projektu).

RELACJE STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI LOKALNYMI

- uwzględnienie w strategii zapisów znajdujących się w dotychczasowej strategii oraz w innych lokalnych strategiach, programach, raportach z wdrażania projektów strategicznych, raportach o stanie gminy,
- wykorzystywanie celów strategicznych i wynikających z nich projektów w wieloletnich koncepcjach budżetowych,

RELACJE STRATEGII Z DOKUMENTAMI REGIONALNYMI I WYMAGANIAMI UNIJNYMI

- wykorzystanie metodologii i nadanie strategii struktury nawiązującej do dokumentów na poziomie krajowym i regionalnym,
- wykorzystanie założeń związanych z kształtowaniem rozwoju zrównoważonego, uwzględniającego konieczność ochrony przyrodniczej i kulturowej gminy, oraz rozwoju zintegrowanego związanego z synergicznym kształtowaniem różnych wymiarów rozwoju.

3. DIAGNOZA STRATEGICZNA GMINY GORZYCE

Diagnoza strategiczna gminy Gorzyce została wykonana w przekroju czterech grup czynników decydujących o sytuacji i perspektywach rozwojowych gminy:

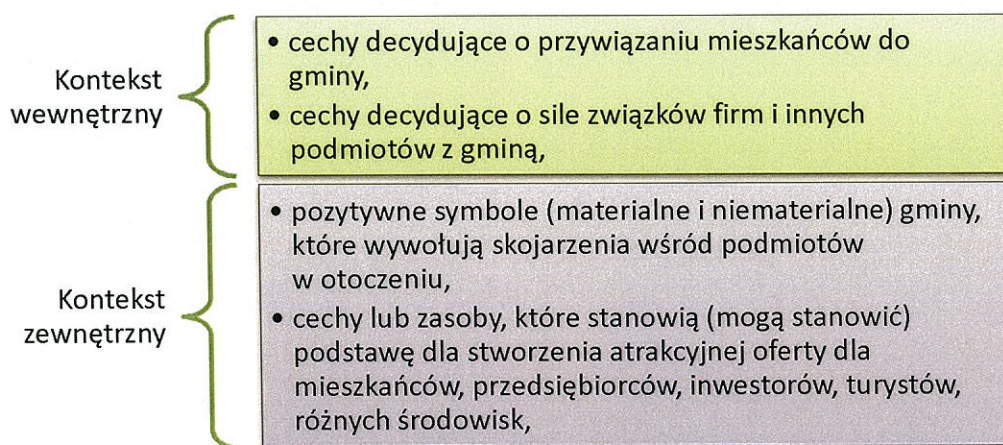
- pozytywne wyróżniki gminy,
- braki i bariery w największym stopniu utrudniające życie w Gorzycach,
- wyzwania, którym musi stawić czoła Gmina Gorzyce,
- cechy i potencjały Gorzyc, które należy wykorzystać na rzecz rozwoju lokalnego.

Czynniki w ramach wskazanych grup zostały opracowane przy wykorzystaniu danych ilościowych weryfikowanych w trakcie spotkań warsztatowych z przedstawicielami społeczności lokalnej.

3.1. Pozytywne wyróżniki gminy Gorzyce

Pozytywne wyróżniki gminy Gorzyce mają zasadnicze znaczenie dla budowania pozycji gminy oraz jej wizerunku wewnętrznego i zewnętrznego. Wykorzystanie wyróżników wpływa w decydujący sposób na wzmacnianie atrakcyjności gminy dla mieszkańców, inwestorów, a także turystów. Wyróżniki gminy Gorzyce zostały zidentyfikowane w kontekście wewnętrznym, to jest wyróżników najistotniejszych dla mieszkańców gminy, jak również zewnętrznym, czyli wyróżników, które mogą stanowić cechy ważne w postrzeganiu gminy przez podmioty w otoczeniu.

Schemat 1. Istota wyróżników gminy w sensie strategicznym

źródło: opracowanie własne

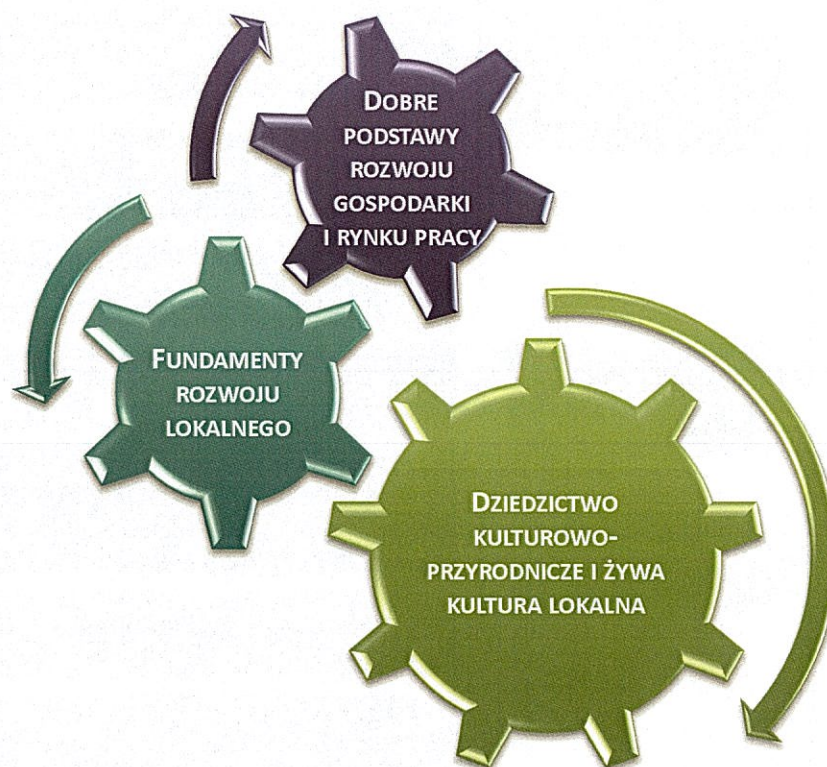
Należy zaznaczyć, że wyróżniki odnoszą się do cech gminy, które można w jakimś sensie uznać za wyjątkowe; nie są to więc tylko zwykłe potencjały lub siły, lecz czynniki specyficzne, czyniące gminę unikatową w swoim otoczeniu lokalnym lub ponadlokalnym. Zidentyfikowano trzy grupy uwarunkowań wyróżniających gminę Gorzyce:

- dobre podstawy dla rozwoju gospodarki i rynku pracy,

- trwałe fundamenty rozwoju lokalnego,
- wyjątkowe dziedzictwo kulturowe, interesująca historia gminy, wysokie walory dziedzictwa przyrodniczego, urozmaicenie krajobrazowe, żywa kultura lokalna pielęgnowana przez mieszkańców.

Podkreślenia wymaga, że wskazane wyróżniki powinny być postrzegane jako współzależne. W kontekście rozwoju strategicznego gminy wartość każdego z wyróżników powinna być wykorzystywana dla wzmacniania wartości pozostałych dwóch wyróżników.

Schemat 2. Główne wyróżniki gminy Gorzyce

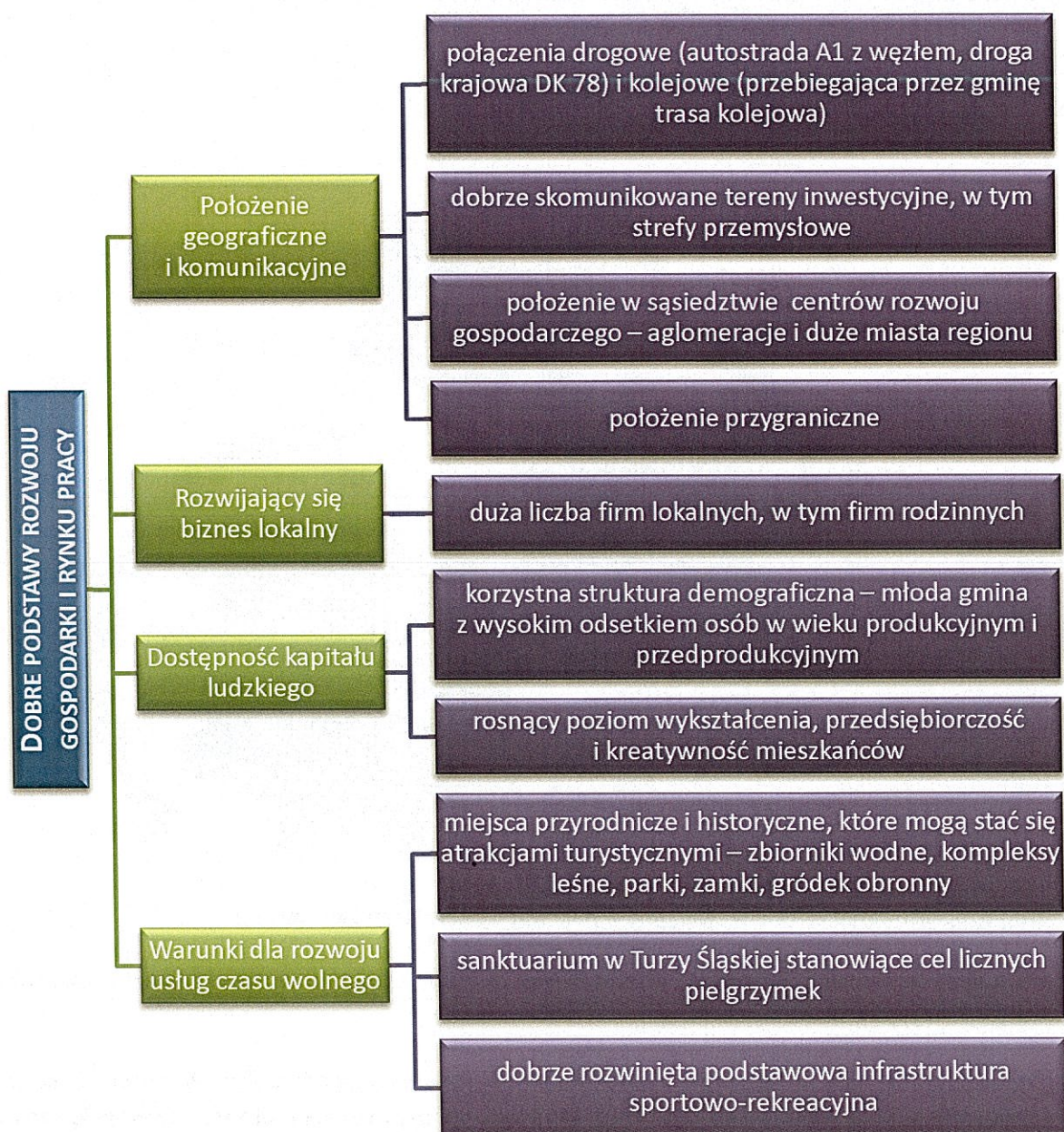
źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

Na kolejnych trzech schematach przedstawione zostały wskazane wyróżniki wraz z głównymi wartościami, które się na nie składają.

Gmina Gorzyce cechuje się korzystnymi warunkami dla rozwoju gospodarczego. W swoim otoczeniu lokalnym wyróżnia się wysokim poziomem i dobrym tempem rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. W gminie funkcjonują mikro i małe przedsiębiorstwa o długich tradycjach. Przedsiębiorcy wywodzący się z Gorzyc są silnie związani z gminą i społecznościami lokalnymi. Równocześnie, Gorzyce posiadają dobre warunki dla przyciągania inwestorów. Na szczególną uwagę zasługuje w tym kontekście korzystne położenie komunikacyjne, położenie przygraniczne, a także kapitał ludzki gminy. Są to cechy, które w ostatnich latach ulegają ciągłemu wzmacnianiu, między innymi dzięki uruchomieniu autostrady A1, przygotowywaniu nowych terenów inwestycyjnych, a także zainteresowaniu

mieszkańców podwyższaniem posiadanych kwalifikacji. Ponadto, w Gorzycach rozwijać się mogą usługi związane z zagospodarowaniem czasu wolnego, co bezpośrednio wynika z cech powiązanych z wyróżnikiem *Dziedzictwo kulturowo-przyrodnicze i żywa kultura lokalna*.

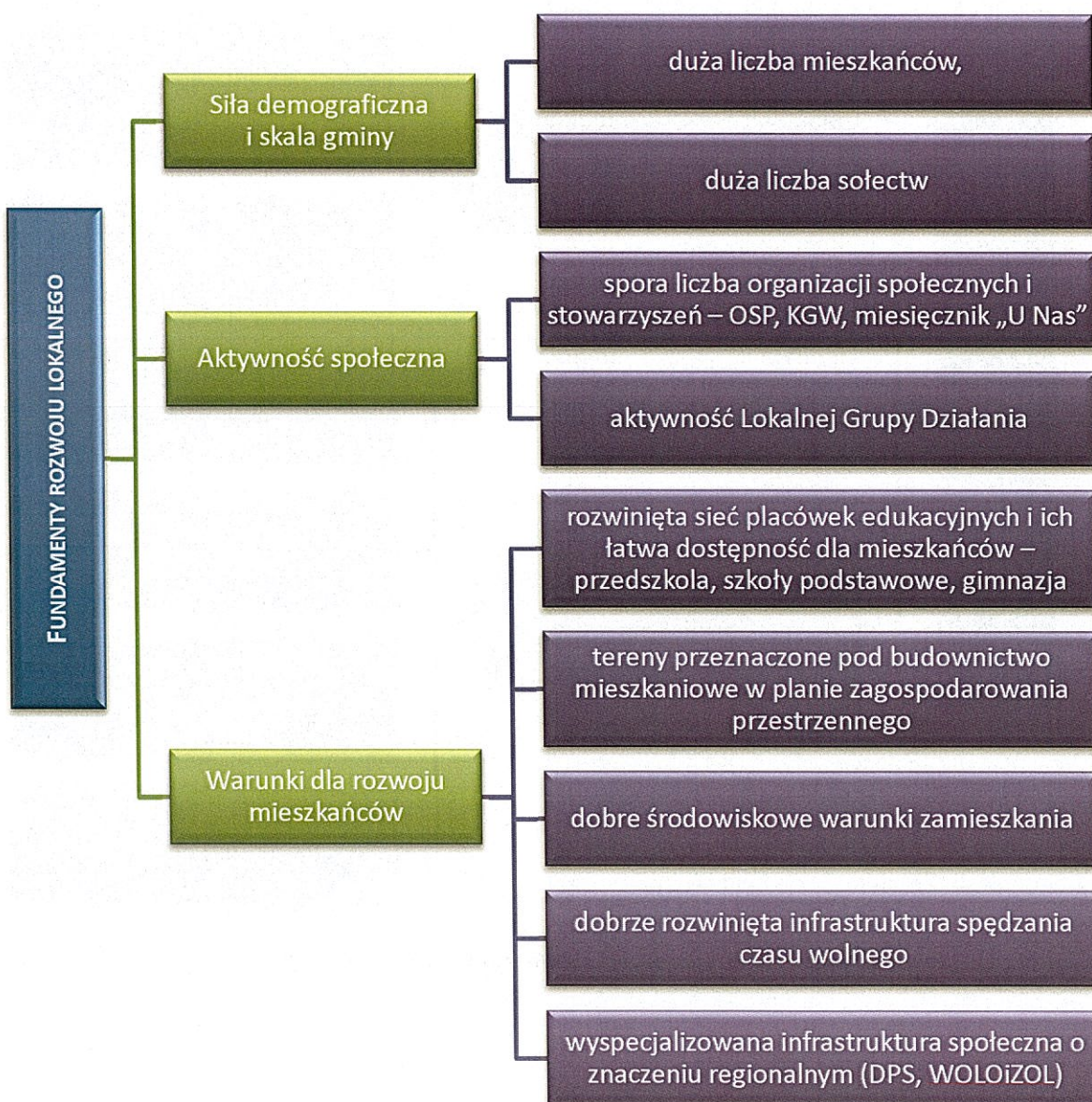
Schemat 3. Wyróżnik rozwoju gminy: *Dobre podstawy gospodarki i rynku pracy*

źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

W sensie generalnym Gorzyce można ocenić jako gminę, która posiada dobre podstawy dla swego dalszego rozwoju. Gorzyce wyróżniają się wśród gmin wiejskich dużym potencjałem demograficznym. Znaczna część mieszkańców angażuje się w działania na rzecz swojej gminy oraz bierze czynny udział w inicjatywach podejmowanych przez organizacje pozarządowe. Związki mieszkańców z gminą są wzmacniane przez korzystne warunki zamieszkania, na które składają się walory decydujące o jakości życia i możliwościach zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, a także dostęp do usług publicznych. Wskazane walory w połączeniu z rozwijającą się gospodarką decydują o możliwościach utrzymania kapitału ludzkiego gminy w perspektywie strategicznej.

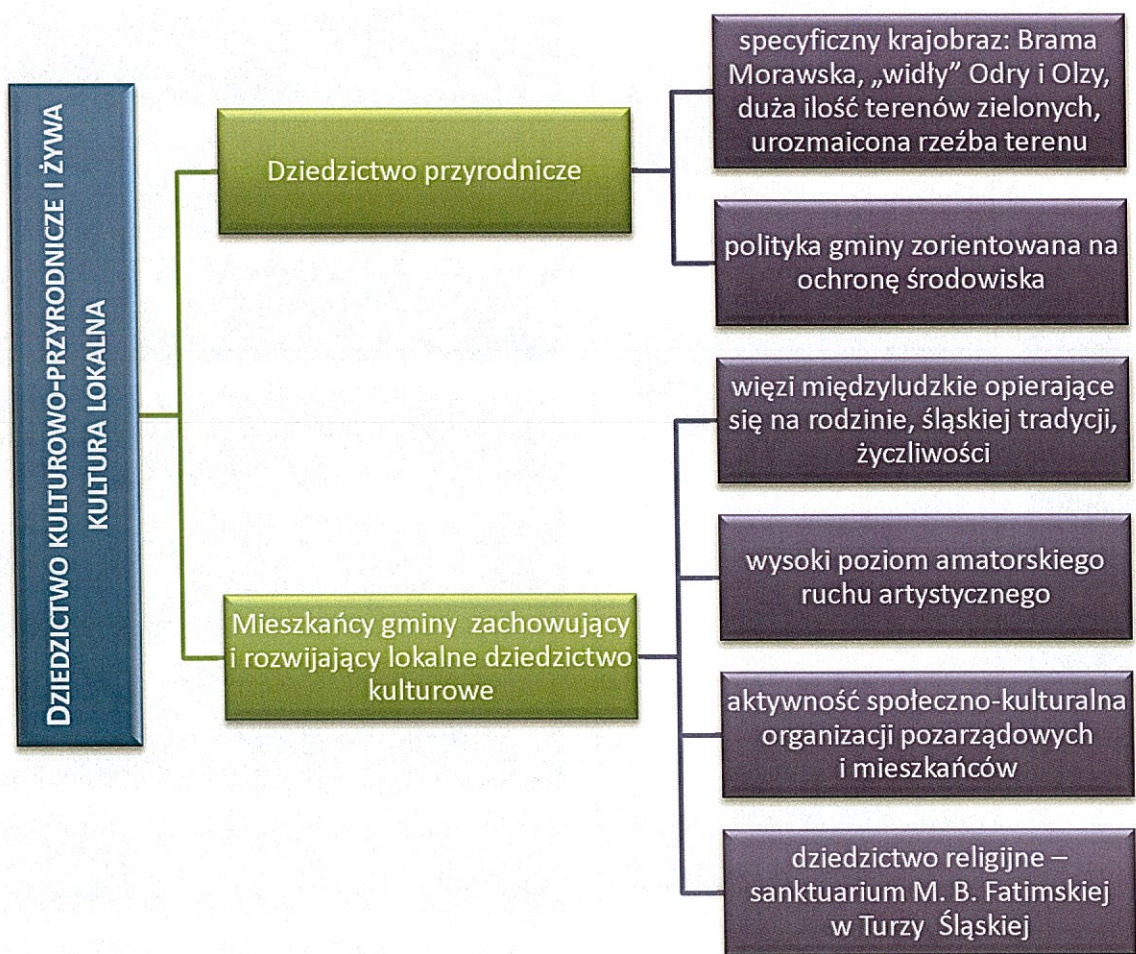
Schemat 4. Wyróżnik rozwoju gminy: Fundamenty rozwoju lokalnego

źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

O wyróżniającym charakterze Gorzyc świadczy również dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze gminy. W skali województwa śląskiego walory przyrodnicze Gorzyc uznać należy za wyjątkowe. Z kolei dziedzictwo kulturowe gminy to tradycja śląska, historia gminy, obiekty dziedzictwa materialnego. Zarówno dziedzictwo przyrodnicze, jak i kulturowe uznawane są przez mieszkańców jako ważne składowe lokalnej tożsamości. Władze gminy oraz mieszkańcy podejmują działania mające na celu zachowanie wartości tego dziedzictwa. Jednym z podstawowych wyzwań stojących przed gminą w perspektywie strategicznej jest umiejętne wykorzystanie tego dziedzictwa dla rozwoju funkcji gospodarczych oraz poprawy jakości życia.

Schemat 5. Wyróżnik rozwoju gminy: Dziedzictwo kulturowo-przyrodnicze i żywa kultura lokalna

źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

3.2. Główne braki i bariery w największym stopniu utrudniające życie w Gorzycach

W Gorzycach, podobnie jak w każdej gminie obok cech pozytywnych występuje także pewna liczba cech negatywnych. Ocena sytuacji gminy jest zróżnicowana w zależności od potrzeb i preferencji różnych grup podmiotów lokalnych. Analizując bariery i trudności, z którymi zmierzyć się należy w strategii wzięto pod uwagę:

- osoby młode, czyli najbardziej mobilne, a równocześnie decydujące o przyszłości gminy, w tym absolwentów poszukujących pracy,
- szeroką grupę mieszkańców w aspekcie podstawowych uwarunkowań wyznaczających jakość życia,
- osoby pracujące zainteresowane realizacją karier zawodowych oraz dalszym podnoszeniem standardu życia,
- podmioty decydujące o lokalnym rozwoju gospodarczym,
- liderów rozwoju oczekujący stworzenia warunków ułatwiających realizowanie działalności społecznej.

Wskazane grupy nie są rozłączne. Różni mieszkańcy przynależą do kilku grup, a co za tym idzie borykają się ze specyficznym dla siebie zestawem barier i trudności.

Zidentyfikowane bariery zostały uporządkowane w trzy grupy przedstawione na poniższym schemacie. Taki rodzaj uporządkowania pozwala na zestawienie barier z opisanymi w poprzednim punkcie wyróżnikami, co z kolei zwraca uwagę na zjawiska i procesy osłabiające najcenniejsze walory gminy.

Schemat 6. Istota wyróżników gminy w sensie strategicznym

źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

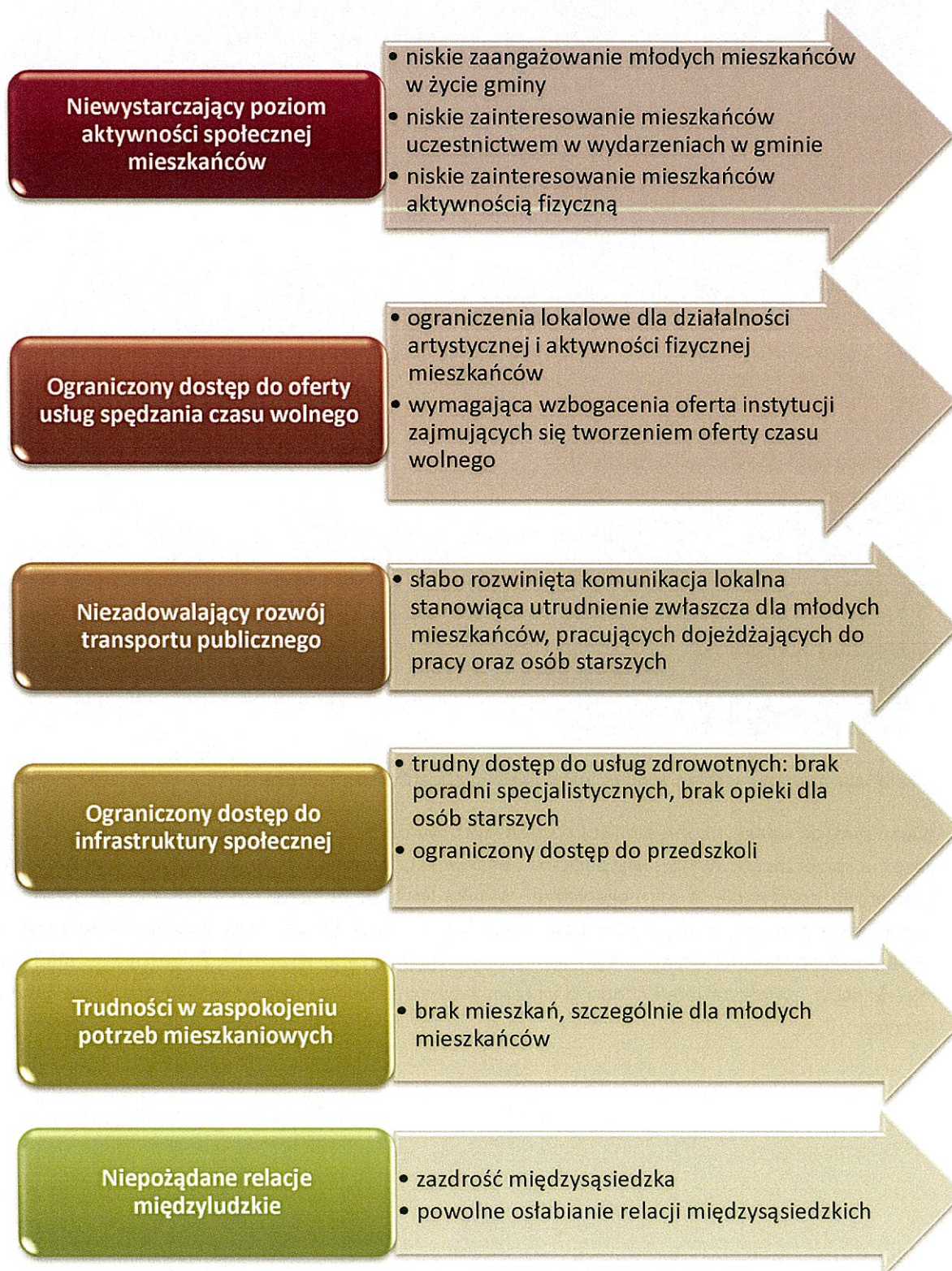
Na kolejnych schematach przedstawiono zidentyfikowane bariery prezentując zarówno bariery źródłowe, jak też deficyty bądź utrudnienia, które są ich wynikiem.

Schemat 7. Bariery rozwoju ekonomicznego gminy

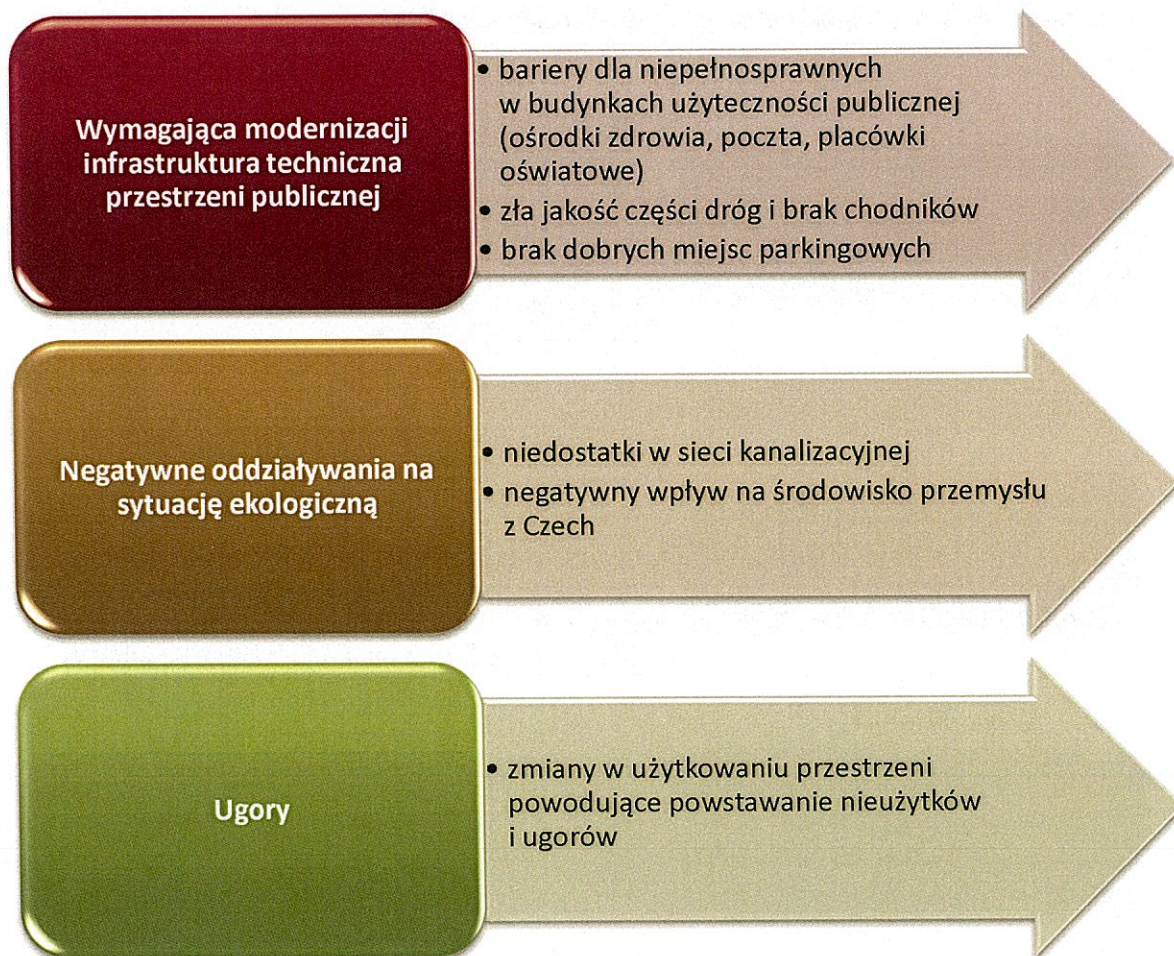
źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

Schemat 8. Bariery funkcjonowania mieszkańców w gminie

źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

Schemat 9. Obciążenie środowiska przyrodniczego i wadliwe zagospodarowanie przestrzeni

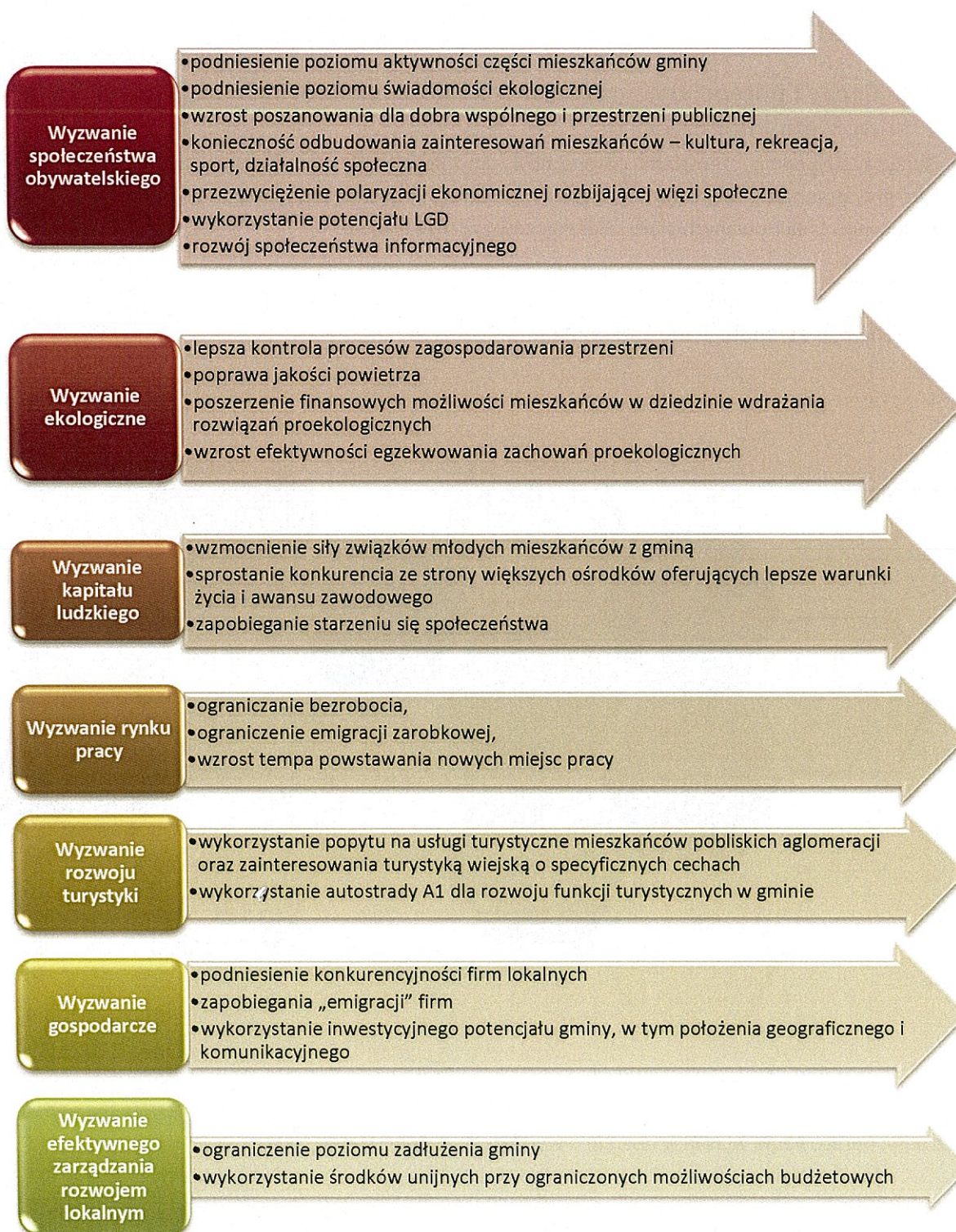
źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

Warto zwrócić uwagę, że między listą pozytywnych wyróżników a listą barier i deficytów występują pozorne sprzeczności. W kilku przypadkach obydwie listy odnoszą się do podobnych czynników; raz ocenianych pozytywnie, a raz negatywnie. Wynika to stąd, że bariery dotyczą głównie pewnych szczegółów osłabiających siłę wyróżników. Nieco inna sytuacja dotyczy opisu aktywności podmiotów lokalnych. Rozbieżności oceny w tym aspekcie wynikają przede wszystkim ze zróżnicowania grup mieszkańców, zwłaszcza jeżeli chodzi o ich zaangażowanie i uczestnictwo w życie społeczne gminy Gorzyce.

3.3. Wyzwania, którym musi stawić czoła gmina Gorzyce

Zachowanie ciągłości rozwoju Gorzyc wymaga stawienia czoła poniższym wyzwaniom wynikającym z sytuacji gminy, zachodzących w niej procesów rozwoju, ale także presji, które niesie otoczenie oraz z sytuacji w ośrodkach konkurencyjnych.

Schemat 10. Wyzwania strategiczne gminy Gorzyce

Wyzwania rozumiane są jako zjawiska – występujące w gminie lub jej otoczeniu – które wymagają podjęcia stosownych reakcji. Wyzwania, jeżeli chodzi o ich wpływ na rozwój Gorzyc mogą mieć charakter pozytywny, negatywny lub niejednoznaczny. Jednak bez względu na rodzaj ich potencjalnego oddziaływania „sukces strategiczny” zależy od wdrożenia właściwych działań strategicznych. Sposób reakcji na opisane wyzwania decyduje o ukształtowaniu pozycji konkurencyjnej gminy.

3.4. Cechy i potencjały gminy Gorzyce, które należy wykorzystać na rzecz rozwoju lokalnego

Gorzycy dysponują szeregiem potencjałów umożliwiającymi rozwój strategiczny gminy. Są to zarówno potencjały wynikające z fizycznych cech gminy (krajobraz, przyroda, zabudowa), jak też z aktywności realizowanych przez mieszkańców i władze lokalne.

Schemat 11. Strategiczne potencjały gminy Gorzyce

źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

Tabela 2. Potencjały strategicznego rozwoju gminy Gorzyce

Potencjał	Aktywizacja potencjału
Lokalne produkty	▪ stworzenie warunków do sprzedaży produktów rękodzieła: - rozwijanie zajęć i prowadzenie warsztatów z zakresu tradycji rękodzielniczych obszaru, - promocja rękodzieła, - ułatwienia w zbyciu produktów, ▪ osiągnięcia lokalnych artystów promujące gminę, ▪ kulinarne tradycje umożliwiające stworzenie i wypromowanie produktów lokalnych oraz ich sprzedaż w restauracjach w gminie, ▪ wykorzystanie położenia gminy dla rozwoju winnic i wyrobu win; wykorzystanie warunków i tradycji do produkcji i sprzedaży lokalnych alkoholi – nalewki i destylaty owocowe, ▪ wykorzystanie LGD do stworzenia marki produktów lokalnych <i>Made in Gorzyce</i>,
Walory turystyczne	▪ rzeka Olza – uruchomienie kładki na rzece, ▪ wykorzystanie walorów przyrodniczych (w tym lasy rogowsko-czyżowickie, Odra, polder, aleja dębów w Czyżowicach) do stworzenia wyspecjalizowanej oferty dla pasjonatów – np. wycieczki ornitologiczne, ▪ wykorzystanie historii i kultury gminy do stworzenia wyspecjalizowanej oferty dla pasjonatów (w tym historia rodu Arco), ▪ wykorzystanie walorów usytuowania terenów poźwirowych, ▪ stworzenie oferty rekreacyjnej w oparciu o akweny w gminie, w tym poprawa zagospodarowania terenów wokół akwenów, ▪ stworzenie oferty sprzedaży terenów pod rekreację i turystykę w Olzie (były ośrodek KWK „Anna”), ▪ zintegrowanie ścieżek rowerowych – budowa kładki na Leśnicy w stronę Łazisk i Czech, ▪ potencjał dla rozwoju sportów zimowych - ukształtowanie terenu umożliwiające stworzenie tras biegowych i zjazdowych, ▪ kompleks pałacowo-parkowy przy WOŁO i ZOL-DPS możliwy do zagospodarowania na ośrodek wypoczynkowy, ▪ odtworzenie grodu w Gorzyczkach jako atrakcji turystycznej, ▪ potencjał dla rozwoju agroturystyki, ▪ atuty i położenie gminy umożliwiające rozwój turystyki weekendowej, ▪ elementy infrastruktury rekreacyjnej i sportowej umożliwiające rozwój oferty w tym zakresie, ▪ nieczynna linia kolejowa do Pszowa możliwa do wykorzystania w turystyce (szynobusy, drezyny itp.), ▪ zwiększanie zainteresowania mieszkańców gminy korzystaniem z lokalnej oferty rekreacyjnej – propagowanie zdrowego stylu życia,
Autostrada	▪ rozwój turystyki wykorzystujący poprawiające się położenie komunikacyjne gminy, ▪ lepsza dostępność mieszkańców do udogodnień w miastach regionu, ▪ podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy,
Atuty biznesowe i inwestycyjne	▪ pracowitość mieszkańców, ▪ doświadczenia nabyte w pracy za granicą, ▪ strefa przemysłowa Gorzyczki umożliwiające przyciągnięcie nowych firm oraz rozwój nowych funkcji gospodarczych: - możliwość stworzenia centrum handlowego w Gorzyczkach,

	- możliwość stworzenia centrum logistycznego ▪ istnienie rynku wewnętrznego umożliwiającego stworzenie dużego targowiska, ▪ duża liczba firm lokalnych, które mogą tworzyć własne struktury – np. klaster, izba gospodarcza, ▪ energia wiatru jako potencjał dla rozwoju odnawialnych źródeł energii, ▪ rampa Bełżnica, ▪ złoża naturalne: metan, żwir, piasek,
Śląskie tradycje i patriotyzm lokalny	▪ zwyczaje, tradycje, gwara, ▪ wartości rodzinne, więzi sąsiedzkie, ▪ religijność,
Lokalna Grupa Działania Morawskie Wrota	▪ nowo ukształtowane relacje wewnątrz społeczności lokalnej, ▪ współpraca ponadgminna w ramach LGD, ▪ ujawnienie liderów lokalnych oraz osób i środowisk o wysokim potencjale aktywności,
Atuty wizerunkowe	▪ kultura lokalna, ▪ przyroda,

4. WIZJA ROZWOJU GMINY GORZYCE

Analiza wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań oraz wyzwań rozwojowych gminy, określenie aspiracji mieszkańców, a także scenariuszy rozwoju stało się podstawą dla sformułowania wizji rozwoju Gorzyc. Wizja stanowi życzeniowy scenariusz rozwoju gminy zawierający stany i procesy, które powinny cechować Gorzycę po realizowaniu strategii, czyli po roku 2020. Wizja odpowiada więc na pytanie „Jaką gminą powinny być Gorzycy po roku 2020?”. Horyzont czasowy całej strategii, jak również opracowanej wizji został skorelowany z horyzontem podstawowych dokumentów regionalnych i krajowych.

Schemat 12. Filary wizji rozwoju gminy Gorzycy

Tabela 3. Wizja rozwoju gminy Gorzycy

W roku 2020 gminę Gorzyce będą cechowały następujące wartości:

1. Wyróżniająca na tle obszarów zurbanizowanych województwa śląskiego **warunki zamieszkania** opierające się na:
 - zachowaniu atrakcyjnej odmienności przyrodniczej i kulturowej gminy,
 - atrakcyjności krajobrazu gminy, wysokim poziomie ładu przestrzennego, w tym wyróżniającej estetyce obiektów i przestrzeni publicznych,
 - przyjaznych relacjach między mieszkańcami.
2. **Silna społeczność lokalna** skupiona wokół dziedzictwa kulturowego gminy w wymiarze materialnym i niematerialnym; mieszkańcy przejawiają szacunek dla zwyczajów, zabytków, miejsc historycznych, przekazują tradycje kolejnym pokoleniom; są dumni z zamieszkiwania w Gorzycach, a ich realne przywiązanie do gminy przejawia się w dbałości o miejsce swojego zamieszkania i dobro wspólne; kultura lokalna obecna jest zarówno na co dzień jak i w okresie świątecznym; manifestowanie kultury gminy odbywa się między innymi poprzez organizowanie imprez o znaczeniu ponadlokalnym, wytwarzanie produktów lokalnych o wartości rynkowej, rozwijanie talentów mieszkańców przy wykorzystaniu pierwiastków kultury tradycyjnej; społeczności lokalne są integrowane przez wspólnie realizowane projekty, w tym w ramach różnych organizacji pozarządowych oraz Lokalnej Grupy Działania „Morawskie Wrota”.
3. Dobra **komunikacja władz lokalnych z mieszkańcami**, lokalnymi przedsiębiorcami, inwestorami i turystami zorientowana na promowanie korzyści i szans jakie tworzy gmina dla tych podmiotów; wykorzystywanie nowoczesnych technologii w procesie komunikacji oraz zarządzania rozwojem gminy.
4. Dostępność szerokiej **oferty aktywnego spędzania czasu wolnego** kreowanej w oparciu o:
 - wykorzystanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy,
 - infrastrukturę sportowo-rekreacyjną zapewniającą możliwości aktywnego trybu życia przez cały rok,
 - prężną działalność klubów sportowych tworzących ofertę spędzania wolnego czasu, uczących pracowitości, promujących pozytywne wartości współzawodnictwa,
 - kulturalne aktywności podejmowane przez organizacje pozarządowe oraz społeczność lokalną,
 - znaczenie sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Turzy Śląskiej jako miejsca pielgrzymowania i odbudowy duchowej,
 - handel i usługi udostępniane przez mikro i małe firmy lokalne;

oferta gminy Gorzyce adresowana jest zarówno do mieszkańców gminy jak również ośrodków miejskich regionu; szczególnie ważną rolę pełni oferta kierowana do dzieci i młodzieży; wysoki poziom kultury fizycznej stanowi ważną składową profilaktyki zdrowotnej, zaś funkcje kulturalne i religijne umożliwiają rozwój duchowy oraz wrażliwość młodych pokoleń; ofertę spędzania czasu wolnego gminy Gorzyce wyróżnia łączenie wiejskiego charakteru z wysokim poziomem profesjonalizmu kadr i instytucji oraz nowoczesnością infrastruktury.

5. Gmina z **dobrym dostępem do usług publicznych**, a szczególnie usług zdrowotnych i edukacyjnych;
 - wyspecjalizowane **usługi zdrowotne** rozwijają się w nawiązaniu do procesów demograficznych zachodzących w gminie i regionie oraz potrzeb społecznych; wśród takich usług o charakterze ponadlokalnym szczególne znaczenie mają usługi opiekuńcze oraz terapia uzależnień;
 - **dostęp do edukacji** opiera się na rozwiniętej na terenie gminy sieci szkół oraz dostępie komunikacyjnym do ośrodków edukacyjnych w tym akademickich w subregionie i regionie; placówki edukacyjne w Gorzycach przygotowują młodych mieszkańców do znajdowania swojego miejsca na rynku pracy, uczą przedsiębiorczości, kształtują kompetencje niezbędne do funkcjonowania we współczesnym świecie, wspierają kształtowanie postaw obywatelskich.
6. Bardzo dobrze **rozwinięta infrastruktura techniczna**, podwyższająca atrakcyjność gminy dla aktualnych i potencjalnych mieszkańców oraz przedsiębiorców; rozwój infrastruktury umożliwia zachowywanie walorów przyrodniczych gminy oraz ogranicza uciążliwości rozwoju gospodarczego dla mieszkańców; najważniejszym elementem infrastrukturalnym wyróżniającym Gorzyce jest przebiegająca przez gminę autostrada A1, właściwie wkomponowana w przestrzeń gminy, z dobrze zagospodarowanymi, stanowiącymi atut inwestycyjny terenami przylegającymi do autostrady.
7. Gmina **przyjazna dla biznesu** wyróżniająca się bardzo dobrymi warunkami dla prowadzenia działalności gospodarczej; atrakcyjność inwestycyjna gminy jest tworzona przez:
 - dostępność dobrze **wykwalifikowanych zasobów ludzkich**, które cechuje przygotowanie profesjonalne oraz pożądane przez pracodawców postawy – poszanowanie pracy, solidność, uczciwość, kreatywność,
 - dobrze **uzbrojone tereny** o dogodnym położeniu komunikacyjnym,
 - **transgraniczne położenie gminy** umożliwiające rozwój polsko-czeskiej współpracy gospodarczej,

- nowoczesna **infrastruktura teleinformatyczna** wspierająca rozwój nowoczesnych funkcji gospodarczych oraz funkcjonowanie firm w relacjach z otoczeniem.

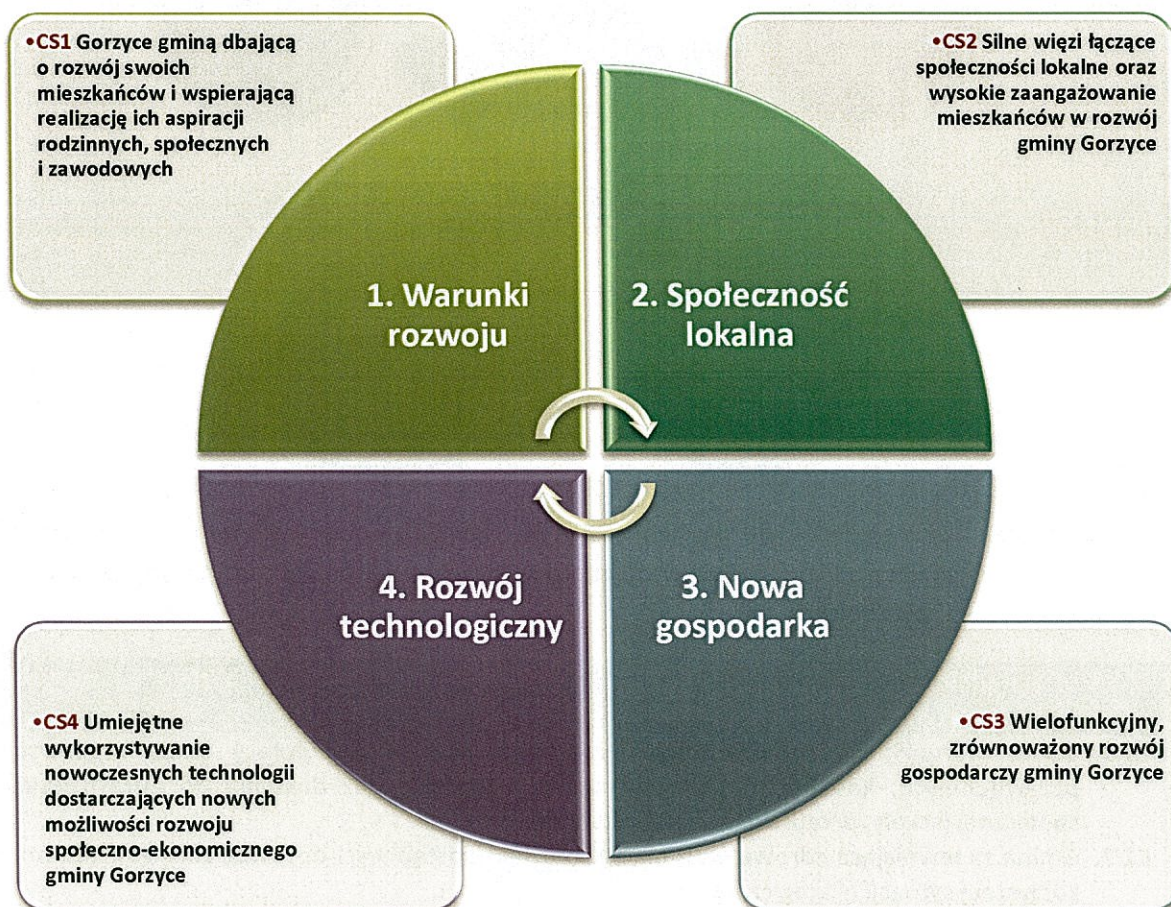
8. **Zdywersyfikowana struktura gospodarcza** gminy kształtowana przez lokalne firmy oraz inwestorów zewnętrznych, dostarczająca mieszkańcom znalezienie pracy zgodnej z aspiracjami i kompetencjami; filarami, na których rozwija się gospodarka gminy są:

- silne specjalizacje gospodarcze tworzone przez firmy lokalne: w tym usługi-usługopiekuńcze, turystyka, gastronomia, rozrywka – oraz przetwórstwo rolno-spożywcze,
- działalność logistyczna i produkcyjna realizowana przez inwestorów zewnętrznych,
- współpraca lokalnych firm podwyższająca ich konkurencyjność w otoczeniu,
- wdrażanie rozwiązań w firmach i ich otoczeniu w zakresie nowoczesnych technologii, w tym gospodarki niskoemisyjnej.

5. PRIORYTETY I CELE ROZWOJU GMINY GORZYCE

Osiągnięciu zdefiniowanej wizji strategicznego rozwoju gminy sprzyjać będzie koncentracja uwagi i działań na czterech priorytetach odzwierciedlających wyznaczniki konstytuujące wizję. Na treść priorytetów wpływ miało także porównanie zapisów wizji strategicznego rozwoju Gorzyc z ewolucyjnymi procesami zachodzącymi w gminie i jej otoczeniu sugerujące na jakich zagadnieniach należy skupić uwagę myśląc o dokonaniu pozytywnych przekształceń w rozwoju Gorzyc. W centrum poniższego schematu umieszczono priorytety rozwoju gminy; do każdego z priorytetów zaproponowano cele strategiczne.

Schemat 13. Priorytety i cele strategiczne gminy Gorzyce

źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych

Powyższych priorytetów a także celów strategicznych nie należy traktować rozłącznie czy realizować w sposób autonomiczny. Działania podejmowane w ich ramach mogą, a nawet powinny wzajemnie

się wspomagać. Należy też zaznaczyć, że wprowadzona numeracja nie ma charakteru hierarchicznego, a jedynie porządkujący. Każdy z priorytetów ma taką samą wartość dla rozwoju lokalnego.

Schemat 14. Struktura celu strategicznego CS1 Gorzyce gminą dbającą o rozwój swoich mieszkańców i wspierającą realizację ich aspiracji rodzinnych, społecznych i zawodowych

Tabela 4. Cele szczegółowe dla celu strategicznego CS1 Gorzyce gminą dbającą o rozwój swoich mieszkańców i wspierającą realizację ich aspiracji rodzinnych, społecznych i zawodowych

CS1 Gorzyce gminą dbającą o rozwój swoich mieszkańców i wspierającą realizację ich aspiracji rodzinnych, społecznych i zawodowych
C1.1. Dobre warunki dla rozwoju rodzin opierające się na współpracy szkół, organizacji pozarządowych, kościoła, podmiotów sportu i kultury oraz dostępie do infrastruktury społecznej (szkoły, przedszkola, żłobki, świetlice).
C1.2. Gmina zapewniająca zdrowe warunki życia dzięki dostępności do usług zdrowotnych oraz korzystnej sytuacji ekologicznej.
C1.3. Przyjazność gminy dla osób starszych i niepełnosprawnych dzięki likwidacji barier architektonicznych oraz ofercie usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i usług czasu wolnego adresowanych do tych grup społecznych.
C1.4. Dostępność w gminie infrastruktury i oferty umożliwiającej aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwój zainteresowań i talentów mieszkańców.
C1.5. Dostosowana do wymagań rynku pracy i kształtująca kompetencje cywilizacyjne mieszkańców oferta edukacyjna.

Schemat 15. Struktura celu strategicznego CS2 Silne więzi łączące społeczności lokalne oraz wysokie zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy Gorzyce

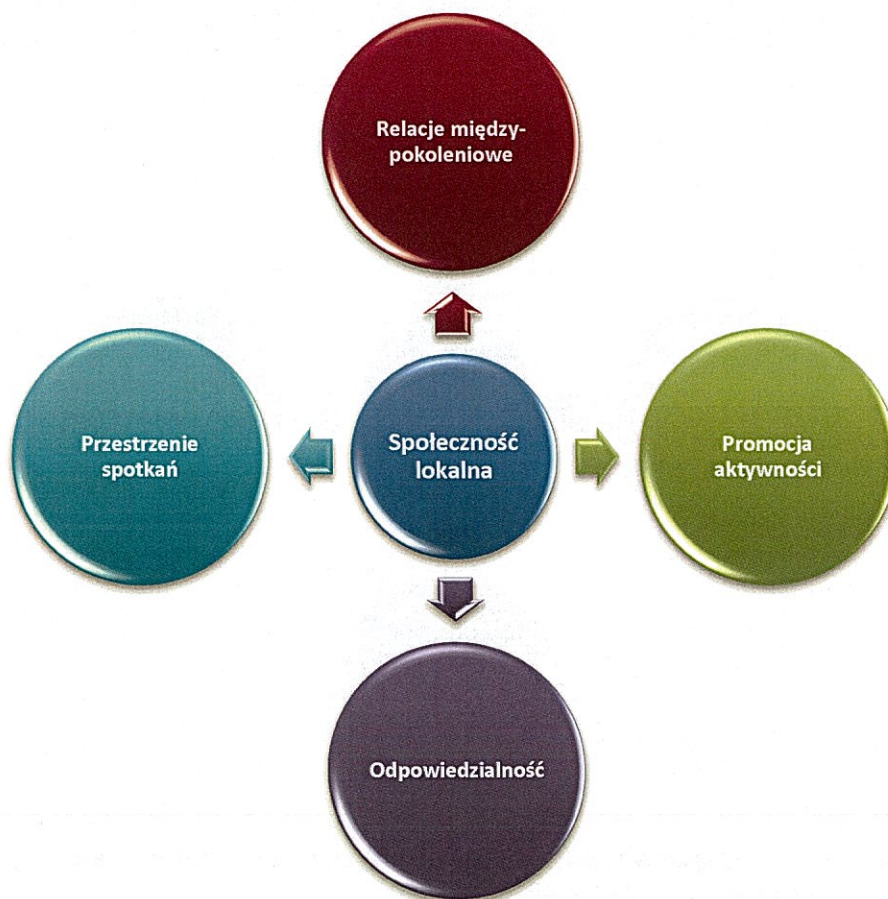

Tabela 5. Cele szczegółowe dla celu strategicznego CS2 Silne więzi łączące społeczności lokalne oraz wysokie zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy Gorzyce

CS2 Silne więzi łączące społeczności lokalne oraz wysokie zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy Gorzyce
C2.1. Międzypokoleniowa współpraca na rzecz rozwoju gminy umożliwiająca wykorzystywanie energii ludzi młodych oraz doświadczenia starszych pokoleń.
C2.2. Dogodne warunki stwarzane w gminie dla realizacji pomysłów mieszkańców oraz promowanie środowisk liderektywnie działających na rzecz rozwoju gminy i wspólnot lokalnych.
C2.3. Odpowiedzialność mieszkańców za dziedzictwo historyczno-kulturowe gminy, przekazywanie tradycyjnych śląskich wartości następnym pokoleniom oraz za stan środowiska przyrodniczego.
C2.4. Nowe przestrzenie publiczne stanowiące miejsca codziennych spotkań mieszkańców (funkcje handlowe, usługowe, społeczne, rekreacyjno-kulturalne).

Schemat 16. Struktura celu strategicznego CS3 Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Gorzyce

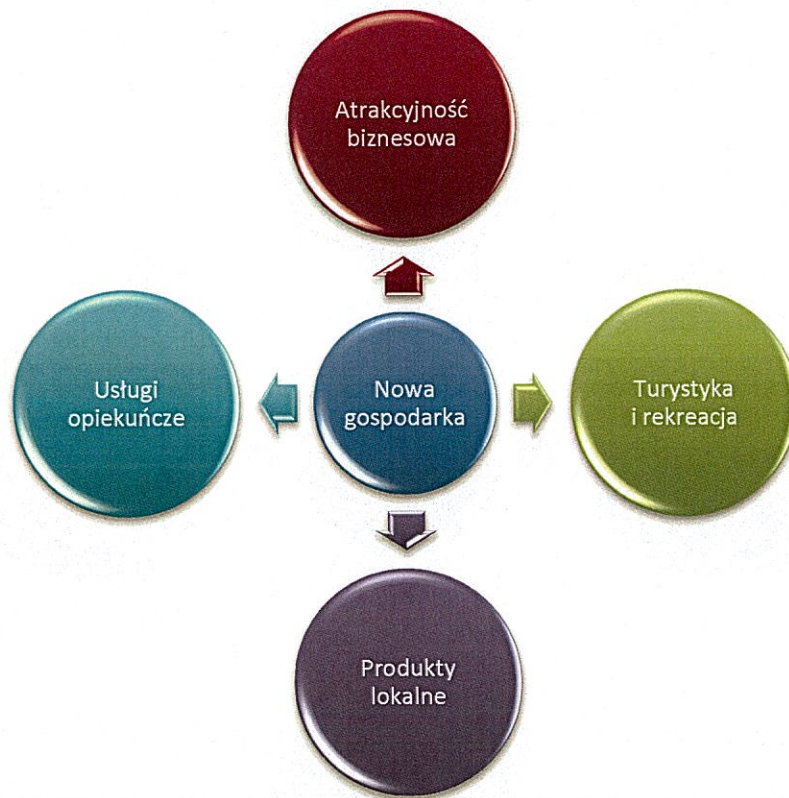

Tabela 6. Cele szczegółowe dla celu strategicznego CS3 Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Gorzyce

CS3 Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Gorzyce
C3.1. Wysoka atrakcyjność gminy dla biznesu, na która składają się dobrze przygotowane i skomunikowane tereny inwestycyjne, kapitał ludzki o wysokich kwalifikacjach, udogodnienia oferowane przez samorząd, a także możliwości nawiązywania współpracy z rozwijającymi się firmami lokalnymi.
C3.2. Turystyka i rekreacja prężnie rozwijającą się dziedziną gospodarki wykorzystującą lokalne potencjały przyrodnicze i kulturalne, przedsiębiorczość mieszkańców, infrastrukturę oraz dogodne położenie gminy w sąsiedztwie dużych miast i aglomeracji: a. turystyka weekendowa i aktywna, b. turystyka pielgrzymkowa, c. turystyka kulturowa i przyrodnicza wykorzystująca materialne i niematerialne dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe, d. baza postojowa i oferta wypoczynku dla transportu ciężkiego realizowanego autostradą, e. sporty zimowe, w tym narciarstwo biegowe.
C3.3. Rozwój markowych produktów lokalnych o wysokiej wartości rynkowej, w tym atrakcyjnych turystycznie: a. lokalne produkty spożywcze, b. winnice, c. lokalne produkty rzemieślnicze.
C3.4. Rozwój komercyjnych usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych o randze regionalnej.

Schemat 17. Struktura celu strategicznego CS4 Umiejętne wykorzystywanie nowoczesnych technologii dostarczających nowych możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy Gorzyce

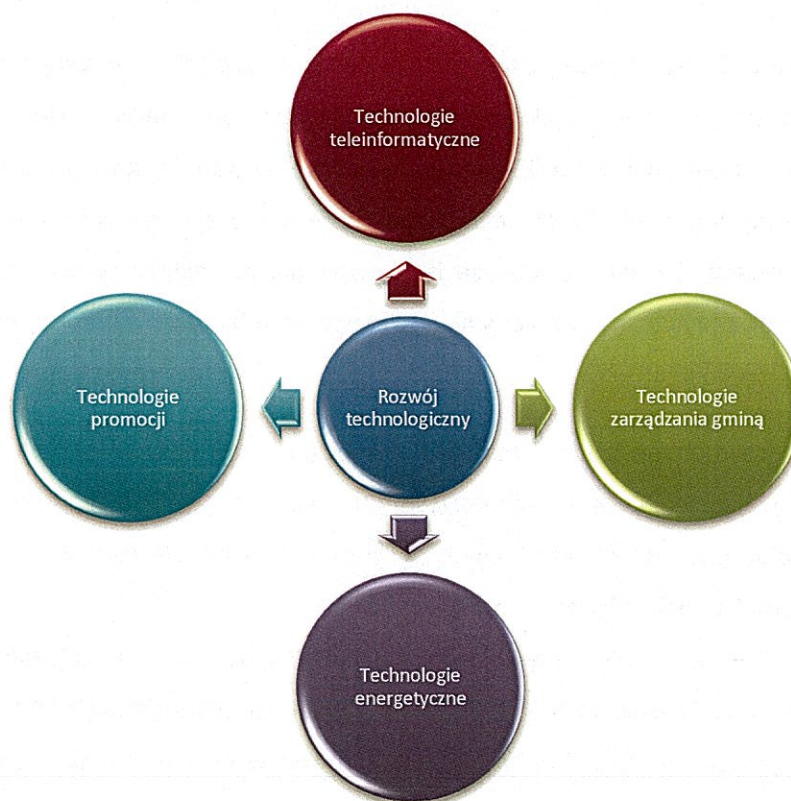

Tabela 7. Cele szczegółowe dla celu strategicznego CS4 Umiejętne wykorzystywanie nowoczesnych technologii dostarczających nowych możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy Gorzyce

CS4 Umiejętne wykorzystywanie nowoczesnych technologii dostarczających nowych możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy Gorzyce

- C4.1. Powszechna dostępność do usług teleinformatycznych.**
- C4.2. Nowoczesne technologie wykorzystywane do zarządzania gminą, w tym wdrażania partycypacyjnego modelu zarządzania oraz komunikacji z mieszkańcami.**
- C4.3. Rozwój technologii wykorzystywania odnawialnych źródeł energii realizowany we współpracy sektora publicznego i prywatnego.**
- C4.4. Pozytywny wizerunek gminy w przestrzeni wirtualnej oraz rozwinięta komunikacja z podmiotami w otoczeniu (inwestorami, turystami, potencjalnymi mieszkańcami itp.) przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych**

6. UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH GMINY GORZYCE

Sformułowane cele strategiczne zostały poddane analizie pod kątem wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań ich realizacji. Wynikiem pracy jest zamieszczona poniżej analiza SWOT. Rozpoznanie czynników w ramach analizy SWOT umożliwia określenie potencjałów, na których można oprzeć wdrażanie strategii oraz zidentyfikowanie barier, które wymagają przezwyciężenia. Analizie poddano potencjały, procesy, zjawiska, tendencje itp. uwzględniając miejsce występowania czynnika oraz charakter jego wpływu na zamierzenia strategiczne. Zidentyfikowane czynniki sklasyfikowano w następujący sposób:

- siły – wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) pozytywny wpływ na rozwój gminy, wyróżniające gminę w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla jej przyszłego rozwoju, podnoszące atrakcyjność i konkurencyjność Gorzyc w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających,
- słabości – wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) negatywny wpływ na rozwój gminy, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń strategicznych, deficyty w kluczowych potencjałach obniżające pozycję gminy zarówno w oczach mieszkańców, jak i podmiotów zewnętrznych,
- szanse – czynniki w otoczeniu gminy sprzyjające (lub mogące sprzyjać) jej rozwojowi, pozwalające na wzmocnienie sił, eliminowanie słabości, uruchamianie nowych kierunków rozwoju lokalnego,
- zagrożenia – czynniki w otoczeniu gminy utrudniające (lub mogące utrudniać) jej rozwój, stanowiące bariery w przełamywaniu aktualnych deficytów oraz blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju Gorzyc dziedzinach.

Analiza SWOT powinna być traktowana jako ważne narzędzie zarządzania rozwojem strategicznym gminy. W tym kontekście pełni ona trzy ważne funkcje:

- obrazuje warunki wdrażania celów strategii pokazując stopień trudności w ich realizacji,
- stanowi wyznacznik dla formułowania projektów strategicznych, które mogą opierać się na wykorzystaniu wewnętrznych sił i zewnętrznych szans oraz przełamywaniu wewnętrznych sił i zewnętrznych zagrożeń,
- tworzy jedną z podstaw dla monitoringu wdrażania strategii, a w szczególności uwarunkowań procesu wdrażania.

Prezentowana poniżej lista czynników została poddana procesowi weryfikacji i selekcji; przedstawia tylko te czynniki, które uznano za kluczowe z punktu widzenia realizacji sformułowanych celów strategicznych.

Tabela 8. Uwarunkowania wdrażania celu strategicznego CS1 Gorzyce gminą dbającą o rozwój swoich mieszkańców i wspierającą realizację ich aspiracji rodzinnych, społecznych i zawodowych

CS1 Gorzyce gminą dbającą o rozwój swoich mieszkańców i wspierającą realizację ich aspiracji rodzinnych, społecznych i zawodowych	
SŁY	SŁABOŚCI
S1. Bogate dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe gminy poprawiające jakość zamieszkania.	W1. Brak żłobka. W2. Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach.
S2. Silna integracja mieszkańców.	W3. Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych.
S3. Dobry dostęp do podstawowych usług społecznych.	W4. Brak edukacji na poziomie średnim i zawodowym.
S4. Dobrze rozwinięta infrastruktura oświaty.	W5. Nieukształtowana w sposób kompleksowy oferta spędzania wolnego czasu, w tym oferta turystyczna.
S5. Atrakcyjne tereny pod budownictwo mieszkaniowe.	W6. Wyjazdy młodych ludzi z gminy generujące problem pozostawiania osób starszych bez codziennej opieki.
S6. Możliwość rozwoju zawodowego dzięki funkcjonowaniu w gminie dużej liczby urozmaiconych podmiotów gospodarczych.	W7. Negatywne oddziaływanie niskiej emisji na środowisko i warunki zamieszkania.
S7. Bogate walory umożliwiające aktywne i twórcze spędzanie czasu wolnego: ▪ walory przyrodnicze, ▪ infrastruktura turystyczna, ▪ infrastruktura rekreacyjna, w tym ścieżki rowerowe, baseny, ▪ oferta ośrodków kultury.	W8. Niewystarczająca oferta pracy, dla osób o najwyższych kwalifikacjach. W9. Wymagające wzbogacenia funkcje przestrzeni publicznych – unowocześnienie infrastruktury, poszerzenie oferty atrakcyjnej dla mieszkańców i odwiedzających.
S8. Dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna.	W10. Brak specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie gminy.
S9. Wzrastająca świadomość roli aktywnego wypoczynku.	W11. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa i chodniki.
S10. Placówki i kadry w zakresie opieki społecznej, w tym terapii uzależnień (znaczenie regionalne).	
S11. Wysoki poziom bezpieczeństwa w gminie.	
S12. Zadbane przestrzenie publiczne oraz posesje prywatne.	
S13. Stabilizacja demograficzna gminy.	
S14. Duża skala gminy umożliwiająca kształtowanie funkcji wyższego rzędu o zakresie i jakości niewystępującej w innych gminach wiejskich.	

SZANSE		ZAGROŻENIA	
O1.	Dostępność środków z funduszy unijnych dla samorządów terytorialnych, organizacji obywatelskich i biznesu.	T1.	Trudne do usunięcia niedostatki w komunikacji zbiorowej (uzależnienie od podmiotów spoza gminy).
O2.	Programy wspierające rodziny 3+.	T2.	Niestabilność przepisów prawnych, w zakresie dochodów samorządu utrudniająca podejmowanie długofalowych decyzji.
O3.	Rozwijający się system opieki społecznej.	T3.	Niestabilność tradycyjnych branż w regionie zagrażająca stabilności lokalnego rynku pracy.
O4.	Programy wspierające podjęcie działalności gospodarczej.	T4.	Procesy demograficzne zachodzące we współczesnym społeczeństwie – starzenie się społeczeństwa.
O5.	Odnowa kształcenia zawodowego i ustawicznego w powiązaniu z zapotrzebowaniem rynku pracy na specjalizacje zawodowe.	T5.	Napływ niekorzystnych wzorców kulturowych mogących degradować tkankę społeczną gminy oraz prowadzić do utraty części lokalnego dziedzictwa kulturowego.
O6.	Dobry dostęp do urozmaiconej oferty edukacyjnej w regionie, w tym do szkolnictwa wyższego.	T6.	Konkurencja samorządów o środki na realizację zadań związanych z podnoszeniem jakości życia.
O7.	Dobry dostęp do oferty kulturalnej w subregionie i regionie.	T7.	Rosnące wymagania społeczeństwa w zakresie zapewnienia dostępu do wysokiej jakości usług publicznych trudne do spełnienia w gminie wiejskiej.
O8.	Moda na zamieszkanie poza dużymi aglomeracjami miejskimi.	T8.	Problemy służby zdrowia skutkujące utrudnieniami w dostępie do usług zdrowotnych i obniżaniem ich jakości.
O9.	Rosnąca świadomość ekologiczna społeczeństwa.		
O10.	Rozwijająca się krajowa i międzynarodowa współpraca samorządów terytorialnych w dziedzinie kultury.		
O11.	Łatwa dostępność komunikacyjna gminy umożliwiające rozwijanie usług wyższego rzędu atrakcyjnych nie tylko dla mieszkańców gminy ale także dla podmiotów w otoczeniu (wyspecjalizowane usługi publiczne).		
O12.	Poprawa środowiska naturalnego w otoczeniu gminy.		

Tabela 9. Uwarunkowania wdrażania celu strategicznego CS2 Silne więzi łączące społeczność lokalne oraz wysokie zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy Gorzyce

CS2 Silne więzi łączące społeczność lokalne oraz wysokie zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy Gorzyce			
SIŁY		SŁABOŚCI	
S1.	Śląskie tradycje łączące mieszkańców gminy.	W1.	Ograniczone możliwości finansowania z budżetu lokalnego kultury oraz wspierania działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe.
S2.	Tradycje religijne związane z sanktuarium w Turzy Śląskiej.	W2.	Małe zaangażowanie młodych ludzi w działania prospołeczne.
S3.	Tradycyjne rodziny wielopokoleniowe.	W3.	Starzenie się populacji.
S4.	Dziedzictwo kulturowe gminy sprzyjające podejmowaniu działań integrujących mieszkańców.	W4.	Część infrastruktury społecznej wymagająca

S5. Brak anonimowości mieszkańców.	istotnej poprawy standardu.
S6. Aktywizacja społeczna mieszkańców następująca dzięki działalności sektora pozarządowego, w tym LGD Morawskie Wrota.	
S7. Wzrastający poziom kompetencji osób działających w sektorze obywatelskim.	
S8. Kreatywność mieszkańców przejawiająca się w przygotowywaniu licznych projektów lokalnych.	
S9. Dobrze rozwinięta infrastruktura do spotkań i rekreacji.	
S10. Promowanie liderów lokalnych w gminie.	
S11. Pozytywne postrzeganie gminy przez mieszkańców	
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Rosnąca w Polsce popularność wolontariatu.	T1. Dominacja wartości materialnych w zachowaniach społecznych - konsumpcjonizm.
O2. Wzrost aktywności organizacji pozarządowych w Polsce.	T2. Zniechęcenie do polityki odbijające się w poziomie zaangażowania w sprawy społeczności lokalnej.
O3. Dostępność wsparcia z programów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Leader+.	T3. Uzależnienie od nowoczesnych technologii osłabiające codzienne więzi społeczne (przeniesienie kontaktów w sferę wirtualną).
O4. Dostępność funduszy unijnych na projekty społeczne.	T4. Odptyw młodych ludzi.
O5. Możliwość przekazywania 1% podatku dochodowego na organizacje pożytku publicznego.	
O6. Napływ prospołecznych wzorców zachowań z rozwiniętych krajów UE.	
O7. Rozwój technologii informatycznych otwierający nowe możliwości kontaktów między władzami lokalnymi a mieszkańcami.	
O8. Przygraniczne położenie ułatwiające nawiązywanie kontaktów społecznych.	

Tabela 10. Uwarunkowania wdrażania celu strategicznego CS3 Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Gorzyce

CS3 Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Gorzyce	
SILY	SŁABOŚCI
S1. Rozwijająca się lokalna przedsiębiorczość – wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców, firmy z tradycjami, firmy rodzinne.	W1. Brak spójnych procedur pozyskiwania i obsługi inwestorów W2. Ograniczony rozmiar rynku lokalnego. W3. Relatywnie niski udział w lokalnej strukturze gospodarczej firm innowacyjnych.
S2. Pojawianie się w strukturę gospodarczej gminy firm wysokich technologii.	W4. Negatywne zjawiska demograficzne związane z emigracją mieszkańców -
S3. Działające w gminie firmy transportowe.	
S4. Rozwinięta sieć sklepów.	

S5. Stabilność firm lokalnych, doświadczenie i profesjonalizm właścicieli i menedżerów.	odpływ młodych, wykształconych ludzi z kwalifikacjami ważnymi dla rozwoju lokalnej gospodarki.
S6. Łatwa dostępność do gminy oraz jej terenów inwestycyjnych – autostrada A1.	W5. Niekształtowany wizerunek gminy jako ośrodka turystycznego.
S7. Atrakcyjne tereny inwestycyjne w strefach gospodarczych gminy (Czyżowice).	W6. Brak odpowiedniej promocji produktów (brak własnej lub regionalnej marki).
S8. Rosnące kompetencje lokalnego kapitału ludzkiego.	W7. Deficyt w gminie publicznych i prywatnych podmiotów otoczenia biznesu.
S9. Dobry poziom kwalifikacji technicznych mieszkańców.	W8. Relatywnie niski poziom integracji lokalnych przedsiębiorców – sieci współpracy, udział w kształtowaniu polityki lokalnej.
S10. Otwartość władz gminy na współpracę z przedsiębiorcami.	W9. Wymagająca urzędzenia infrastrukturalnego strefa gospodarcza w Gorzyczkach.
S11. Uwarunkowania umożliwiające rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych, w tym agroturystyki.	W10. Zaniedbanie infrastruktury po byłych zakładach (np. mleczarnia Bełżnica).
	W11. Likwidacja oczyszczalni Bełżnica.
SZANSE	
ZAGROŻENIA	
O1. Możliwość realizacji wspólnych projektów gospodarczych w ramach współpracy transgranicznej.	T1. Wysokie koszty zatrudnienia utrudniające tworzenie nowych miejsc pracy.
O2. Nowoczesne technologie umożliwiające pracę na odległość.	T2. Nieprzyjazny system podatkowy.
O3. Rosnące zainteresowanie przedsiębiorców przedsięwzięciami realizowanymi w partnerstwie z samorządami terytorialnymi.	T3. Konkurencja sąsiednich gmin o inwestorów.
O4. Budowa zbiornika Racibórz Dolny.	T4. Stereotypowy wizerunek Górnego Śląska utrudniający rozwój niektórych rodzajów działalności gospodarczej (w tym turystyka i rekreacja).
O5. Ogólny wzrost standardów życia ludności i związany z tym wzrost zainteresowania rekreacją i turystyką.	T5. Prostszy system podatkowy w Republice Czeskiej tworzący zagrożenie odpływu firm lokalnych oraz utrudniający przyciąganie nowych inwestorów.
O6. Kuchnie regionalne stające się atrakcjami turystycznymi.	T6. Wysokie koszty wdrażania innowacji we współczesnej gospodarce.
O7. Wzrost popytu na tradycyjne ekologiczne produkty żywnościowe.	T7. Problemy w funkcjonowaniu przemysłu wydobywczego w regionie i zagrożenia dla dalszego funkcjonowania kopalń.
O8. Zmiany w systemie edukacji dostosowujące system kształcenia do potrzeb rynku pracy.	T8. Likwidacja linii kolejowych, ograniczanie połączeń kolejowych.
O9. Dostępność funduszy unijnych na projekty wspierające innowacyjność w firmach oraz na nawiązywanie kontaktów między nauką, edukacją i biznesem.	T9. Osłabienie demograficzne województwa śląskiego prowadzące do deficytu w regionie wykształconej i doświadczonej kadry.
O10. Dostępność w nowej perspektywie programowania UE środków na podnoszenie kwalifikacji.	

Tabela 11. Uwarunkowania wdrażania celu strategicznego CS4 Umiejętne wykorzystywanie nowoczesnych technologii dostarczających nowych możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy Gorzyce

CS4 Umiejętne wykorzystywanie nowoczesnych technologii dostarczających nowych możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy Gorzyce	
SIŁY	SŁABOŚCI
S1. Ścisła zabudowa. S2. Ukształtowanie terenu umożliwiające instalowanie anten nadawczych Internetu i telefonii. S3. Rodzinne firmy teleinformatyczne. S4. Potencjał ludzki – wykształcenie mieszkańców. S5. Wydzielona przestrzeń dla rozwoju działalności gospodarczej. S6. Otwartość mieszkańców na nowe technologie. S7. Umiejętność pozyskiwania środków na cele OZE. S8. Misja Gorzyc – zawarta w haśle „zielona i przyjazna gmina” – pokazująca otwartość na nowe rozwiązania, w tym związane z rozwojem zrównoważonym. S9. Bazy informatyczne w gminie.	W1. Ograniczone środki finansowe gminy na rozwój i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych. W2. Brak gminnego programu w zakresie energetyki, w tym wdrażania rozwiązań związanych z OZE. W3. Zbyt mała liczba specjalistów w dziedzinie OZE. W4. Ograniczony dostęp do Internetu. W5. Niedostatek rozwiązań zapewniających otwarty, bezpłatny dostęp do Internetu w przestrzeniach publicznych oraz budynkach użyteczności publicznej. W6. Lokalizacje infokiosków.
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Dostępność nowych technologii ułatwiających zarządzanie rozwojem gminy. O2. Swobodny dostęp do rynku nowych technologii. O3. Zainteresowanie społeczeństwa dostępem do nowoczesnych technologii. O4. Rosnące kompetencje technologiczne społeczeństwa. O5. Rosnąca ilość firm zajmujących się realizacją infrastruktury, w tym związanej z nowoczesnymi technologiami. O6. Szeroka oferta podnoszenia kwalifikacji w zakresie wykorzystywania nowoczesnych technologii wspierających rozwój lokalny.	T1. Ograniczenia formalno-prawne utrudniające wdrażanie nowych technologii. T2. Niska świadomość społeczna na temat korzyści płynących z wdrażania OZE. T3. Nierespektowanie międzynarodowych zapisów w zakresie nadajników. T4. Możliwy negatywny wpływ instalowania nowej infrastruktury na krajobraz gminy.

7. KIERUNKI WDRAŻANIA CELÓW STRATEGICZNYCH GMINY GORZYCE

Wdrażanie celów strategicznych odbywać się będzie poprzez podejmowanie konkretnych, uporządkowanych przedsięwzięć. W strategii określono kierunki, w ramach których w kolejnych okresach wdrażania dokumentu powinny być określane projekty i działania wdrożeniowe. Kierunki zostały sformułowane dla poszczególnych celów strategicznych i celów szczegółowych. Wdrażanie strategii wymaga:

- zaangażowania podmiotów z gminy w formułowanie pomysłów na działania i projekty,
- rozpoznawania możliwości realizacji kolejnych projektów i działań, w tym związanych z pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych,
- prowadzenia dialogu i nawiązywania współpracy między władzą lokalną a mieszkańcami, przedstawicielami sektora obywatelskiego, przedsiębiorcami,
- przyciągania do gminy podmiotów, które mogą uczestniczyć w sposób bezpośredni lub pośredni we wdrażaniu strategii, w szczególności inwestorów oraz organizacji pozarządowych,
- nawiązywania współpracy między gminą Gorzyce a innymi gminami w otoczeniu, w szczególności gminami sąsiednimi, gminami powiatu wodzisławskiego oraz polskimi i czeskimi gminami zlokalizowanymi w strefie przygranicznej.

Tabela 12. Kierunki działań określone dla celów rozwoju gminy Gorzyce

Cele	Kierunki
CS1 Gorzyce gminą dbającą o rozwój swoich mieszkańców i wspierającą realizację ich aspiracji rodzinnych, społecznych i zawodowych	
C1.1. Dobre warunki dla rozwoju rodzin opierające się na współpracy szkół, organizacji pozarządowych, kościoła, podmiotów sportu i kultury oraz dostępie do infrastruktury społecznej (szkoły, przedszkola, żłobki, świetlice).	K.1. Podnoszenie dostępności do infrastruktury społecznej związanej z opieką nad dziećmi (żłobki, przedszkola).
	K.2. Poprawa infrastruktury kulturalnej oraz rozwój oferty kulturalnej dostosowanej do oczekiwań różnych grup odbiorców.
	K.3. Promocja walorów mieszkaniowych gminy.
	K.4. Budowa dróg oraz chodników na istniejących terenach zabudowy.
C1.2. Gmina zapewniająca zdrowe warunki życia dzięki dostępności do usług zdrowotnych oraz korzystnej sytuacji ekologicznej.	K.5. Wspieranie rozwoju transportu zbiorowego łączącego gminę z pobliskimi miastami i aglomeracjami.
	K.6. Wdrażenie programu ograniczenia niskiej emisji
C1.3. Przyjazność gminy dla osób starszych i niepełnosprawnych dzięki likwidacji barier architektonicznych oraz ofercie usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i usług czasu wolnego adresowanych do tych grup społecznych.	K.7. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.
	K.8. Zagospodarowanie terenów wokół budynków użyteczności publicznej – tworzenie nowych przestrzeni publicznych
C1.4. Dostępność w gminie infrastruktury i oferty umożliwiającej aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwój zainteresowań i talentów mieszkańców.	

C1.5. Dostosowana do wymagań rynku pracy i kształtująca kompetencje cywilizacyjne mieszkańców oferta edukacyjna.	o wysokiej funkcjonalności, w tym na cele związane z organizacją wydarzeń w gminie. K.9. Wspieranie inicjatyw w zakresie działalności opiekuńczej, rehabilitacyjnej oraz socjalnej. K.10. Dalszy rozwój systemu ścieżek rowerowych w połączeniu ze ścieżkami rowerowymi województwa śląskiego. K.11. Dalszy rozwój infrastruktury komunalnej.
CS2 Silne więzi łączące społeczności lokalne oraz wysokie zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy Gorzyce	
C2.1. Międzypokoleniowa współpraca na rzecz rozwoju gminy umożliwiająca wykorzystywanie energii ludzi młodych oraz doświadczenia starszych pokoleń. C2.2. Dogodne warunki stwarzane w gminie dla realizacji pomysłów mieszkańców oraz promowanie środowisk liderkich aktywnie działających na rzecz rozwoju gminy i wspólnot lokalnych. C2.3. Odpowiedzialność mieszkańców za dziedzictwo historyczno-kulturowe gminy, przekazywanie tradycyjnych śląskich wartości następnym pokoleniom oraz za stan środowiska przyrodniczego. C2.4. Nowe przestrzenie publiczne stanowiące miejsca codziennych spotkań mieszkańców (funkcje handlowe, usługowe, społeczne, rekreacyjno-kulturalne).	K.12. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców. K.13. Przywracanie tradycyjnego charakteru kulturowego i krajobrazowego śląskiej wsi. K.14. Wspieranie inicjatyw lokalnych związanych z dziedzictwem kulturowym. K.15. Wspieranie osób i środowisk pełniących funkcje liderkie w środowiskach lokalnych. K.16. Organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych, rekreacyjno-sportowych, społecznych, charytatywnych aktywizujących społeczności lokalne. K.17. Wspieranie funkcjonowania organizacji pozarządowych w gminie. K.18. Wspieranie inicjatyw związanych z regionalizmem i historią poszczególnych miejscowości i gminy. K.19. Kształtowanie właściwych postaw mieszkańców gminy w zakresie ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego.
CS3 Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Gorzyce	
C3.1. Wysoka atrakcyjność gminy dla biznesu, na która składają się dobrze przygotowane i skomunikowane tereny inwestycyjne, kapitał ludzki o wysokich kwalifikacjach, udogodnienia oferowane przez samorząd, a także możliwości nawiązywania współpracy z rozwijającymi się firmami lokalnymi. C3.2. Turystyka i rekreacja prężnie rozwijająca się dziedziną gospodarki wykorzystującą lokalne potencjały przyrodnicze i kulturalne, przedsiębiorczość mieszkańców, infrastrukturę oraz dogodne położenie gminy w sąsiedztwie dużych miast i aglomeracji: f. turystyka weekendowa i aktywna,	K.20. Poprawa uzbrojenia istniejących terenów inwestycyjnych oraz tworzenie nowych terenów przy wykorzystaniu poprawiającego się położenia komunikacyjnego gminy. K.21. Stworzenie infrastruktury umożliwiającej rozwój handlu wykorzystującego transgraniczne położenie gminy. K.22. Partnerstwo publiczno-prywatne w realizacji infrastruktury technicznej na terenie gminy. K.23. Konsolidacja lokalnych przedsiębiorców. K.24. Organizacja cyklicznych imprez gospodarczych na terenie gminy. K.25. Wspólny udział firm lokalnych w wydarzeniach gospodarczych poza gminą.

g. turystyka pielgrzymkowa, h. turystyka kulturowa i przyrodnicza wykorzystująca materialne i niematerialne dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe, i. baza postojowa i oferta wypoczynku dla transportu ciężkiego realizowanego autostradą, j. sporty zimowe, w tym narciarstwo biegowe. C3.3. Rozwój markowych produktów lokalnych o wysokiej wartości rynkowej, w tym atrakcyjnych turystycznie: d. lokalne produkty spożywcze, e. winnice, f. lokalne produkty rzemieślnicze. C3.4. Rozwój komercyjnych usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych o randze regionalnej.	K.26. Rozwój instytucji, stowarzyszeń i innych organizacji wspierających zakładanie oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw. K.27. Podejmowanie działań na rzecz korelowania kwalifikacji mieszkańców z potrzebami pracodawców, w tym doraźne przedsięwzięcia umożliwiające elastyczne reagowanie na potrzeby lokalnego biznesu. K.28. Opracowanie i wdrożenie programu rozwoju turystyki. K.29. Modernizacja i rozwój infrastruktury turystycznej gminy. K.30. Realizacja działań edukujących mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców w zakresie tworzenia oferty turystycznej. K.31. Stworzenie spójnej oferty kulturalnej o wartości turystycznej w oparciu o obecnie realizowane imprezy kulturalno-rozrywkowe oraz wywodzące się z lokalnych obyczajów i tradycji. K.32. Rozwój infrastruktury technicznej minimalizującej środowiskowe oddziaływania gospodarki, w tym turystyki. K.33. Gospodarcze wykorzystanie potencjału i doświadczenia ludzi wracających z zagranicy. K.34. Promocja inwestycyjna gminy. K.35. Promocja turystyczna gminy.
CS4 Umiejętne wykorzystywanie nowoczesnych technologii dostarczających nowych możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy Gorzyce	
C4.1. Powszechna dostępność do usług teleinformatycznych. C4.2. Nowoczesne technologie wykorzystywane do zarządzania gminą, w tym wdrażania partycypacyjnego modelu zarządzania oraz komunikacji z mieszkańcami. C4.3. Rozwój technologii wykorzystywania odnawialnych źródeł energii realizowany we współpracy sektora publicznego i prywatnego. C4.4. Pozytywny wizerunek gminy w przestrzeni wirtualnej oraz rozwinięta komunikacja z podmiotami w otoczeniu (inwestorami, turystami, potencjalnymi mieszkańcami itp.) przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych	K.36. Zwiększenie dostępności do Internetu. K.37. Program edukacyjny w zakresie wykorzystywania nowych technologii. K.38. Informatyzacja lokalnych baz danych. K.39. Wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi komunikacji do zapewnienia przepływu informacji i stałego dialogu na linii władze lokalne – mieszkańcy. K.40. Program wykorzystywania odnawialnych źródeł energii oraz gospodarki niskoemisyjnej.

8. MONITORING WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZYCE

Dla zapewnienia powodzenia procesu wdrażania strategii i osiągnięcia zawartych w niej celów niezbędne jest prowadzenie ciągłego monitorowania oraz ewaluacji. Systematycznie prowadzony proces monitorowania powinien umożliwić:

- identyfikowanie rozbieżności pomiędzy założeniami koncepcyjnymi zawartymi w strategii a sytuacją wdrożeniową w szczególności w odniesieniu do osiągania skwantyfikowanych wskaźników dla celów oraz podejmowania i realizacji działań i projektów,
- umożliwienie podejmowania reakcji na zachodzące w otoczeniu zmiany co pozwoli na zachowanie elastyczności strategii rozumianej jako możliwość dostosowywania podejmowanych działań wdrożeniowych do zmieniającej się sytuacji w gminie i jej otoczeniu.

System monitorowania strategii i zmian zachodzących w obszarze jej wdrażania wymaga w głównej mierze realizacji działań o charakterze analitycznym i diagnostycznym umożliwiającym prowadzenie ciągłej obserwacji procesu wdrażania strategii stwarzającego podstawy do jej korygowania. Podstawą systemu monitoringu jest system wskaźników dedykowanych celom szczegółowym.

Tabela 13. Wskaźniki realizacji celów operacyjnych.

Cel operacyjny	Kluczowe wskaźniki
C1.1. Dobre warunki dla rozwoju rodzin opierające się na współpracy szkół, organizacji pozarządowych, kościoła, podmiotów sportu i kultury oraz dostępie do infrastruktury społecznej (szkoły, przedszkola, żłobki, świetlice).	▪ liczba projektów partnerskich wspierających rozwój rodzin zgłaszanych do realizacji w ramach strategii,
C1.2. Gmina zapewniająca zdrowe warunki życia dzięki dostępności do usług zdrowotnych oraz korzystnej sytuacji ekologicznej.	▪ wskaźniki poziomu zanieczyszczeń składowych środowiska, szczególnie powietrza i wód,
C1.3. Przyjazność gminy dla osób starszych i niepełnosprawnych dzięki likwidacji barier architektonicznych oraz ofercie usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i usług czasu wolnego adresowanych do tych grup społecznych.	▪ liczba wydarzeń adresowanych do osób starszych,▪ liczba projektów w zakresie eliminowania barier architektonicznych,
C1.4. Dostępność w gminie infrastruktury i oferty umożliwiającej aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwój zainteresowań i talentów mieszkańców.	▪ liczba wydarzeń organizowanych w gminie
C1.5. Dostosowana do wymagań rynku pracy i kształtująca kompetencje cywilizacyjne mieszkańców oferta edukacyjna.	▪ liczba bezrobotnych absolwentów,
C2.1. Międzypokoleniowa współpraca na rzecz	▪ liczba projektów zgłaszanych przez

rozwoju gminy umożliwiającą wykorzystywanie energii ludzi młodych oraz doświadczenia starszych pokoleń.	mieszkańców do realizacji w ramach strategii
C2.2. Dogodne warunki stwarzane w gminie dla realizacji pomysłów mieszkańców oraz promowanie środowisk liderkich aktywnie działających na rzecz rozwoju gminy i wspólnot lokalnych.	▪ liczba projektów zgłaszanych przez mieszkańców do realizacji w ramach strategii, ▪ liczba projektów podejmowanych w ramach LGD Morawskie Wrota,
C2.3. Odpowiedzialność mieszkańców za dziedzictwo historyczno-kulturowe gminy, przekazywanie tradycyjnych śląskich wartości następnym pokoleniom oraz za stan środowiska przyrodniczego.	▪ liczba inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców na rzecz pielęgnowania dziedzictwa historyczno-kulturowego gminy,
C2.4. Nowe przestrzenie publiczne stanowiące miejsca codziennych spotkań mieszkańców (funkcje handlowe, usługowe, społeczne, rekreacyjno-kulturalne).	▪ Liczba nowo przygotowanych lub modernizowanych przestrzeni publicznych,
C3.1. Wysoka atrakcyjność gminy dla biznesu, na którą składają się dobrze przygotowane i skomunikowane tereny inwestycyjne, kapitał ludzki o wysokich kwalifikacjach, udogodnienia oferowane przez samorząd, a także możliwości nawiązywania współpracy z rozwijającymi się firmami lokalnymi.	▪ liczba nowych inwestorów w gminie, ▪ liczba miejsc pracy stworzonych przez inwestorów,
C3.2. Turystyka i rekreacja prężnie rozwijającą się dziedziną gospodarki wykorzystującą lokalne potencjały przyrodnicze i kulturalne, przedsiębiorczość mieszkańców, infrastrukturę oraz dogodne położenie gminy w sąsiedztwie dużych miast i aglomeracji: ▪ turystyka weekendowa i aktywna, ▪ turystyka pielgrzymkowa, ▪ turystyka kulturowa i przyrodnicza wykorzystująca materialne i niematerialne dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe, ▪ baza postojowa i oferta wypoczynku dla transportu ciężkiego realizowanego autostradą, ▪ sporty zimowe, w tym narciarstwo biegowe.	▪ poziom wykorzystania miejsc noclegowych w gminie, ▪ liczba miejsc noclegowych, ▪ liczba punktów gastronomicznych, ▪ długość szlaków turystycznych oraz ścieżek do wykorzystania na cele rekreacyjne (w podziale na typy rekreacji), ▪ szacunkowa liczba pielgrzymów,
C3.3. Rozwój markowych produktów lokalnych o wysokiej wartości rynkowej, w tym atrakcyjnych turystycznie: ▪ lokalne produkty spożywcze, ▪ winnice, ▪ lokalne produkty rzemieślnicze.	▪ liczba projektów zgłoszonych do realizacji w ramach strategii w zakresie lokalnych produktów spożywczych i rzemieślniczych,
C3.4. Rozwój komercyjnych usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych o randze regionalnej.	▪ liczba firm w sektorze usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych,

C4.1. Powszechna dostępność do usług teleinformatycznych.	▪ liczba miejsc – przestrzenie publiczne i obiekty użyteczności publicznej – z otwartym dostępem do Internetu
C4.2. Nowoczesne technologie wykorzystywane do zarządzania gminą, w tym wdrażania partycypacyjnego modelu zarządzania oraz komunikacji z mieszkańcami.	▪ liczba uwag i wniosków zgłaszanych do strategii przez podmioty lokalne przy wykorzystaniu technologii informatycznych (wnioski i uwagi kierowane do Referatu Strategii i Funduszy Zewnętrznych UG)
C4.3. Rozwój technologii wykorzystywania odnawialnych źródeł energii realizowany we współpracy sektora publicznego i prywatnego.	▪ liczba działających w gminie firm w branżach związanych z odnawialnymi źródłami energii,
C4.4. Pozytywny wizerunek gminy w przestrzeni wirtualnej oraz rozwinięta komunikacja z podmiotami w otoczeniu (inwestorami, turystami, potencjalnymi mieszkańcami itp.) przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych.	▪ liczba wejść na stronę internetową gminy,

9. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZYCE

Wdrażanie strategii rozwoju gminy Gorzyce wymaga stworzenia spójnego systemu umożliwiającego:

- zaangażowanie w proces wdrażania różnych podmiotów oraz koordynację działań, które przez te podmioty będą podejmowane,
- kreowanie projektów wdrażających strategię oraz tworzenia systemu wspierającego ich realizację.

Strategia rozwoju gminy Gorzyce nie zawiera szczegółowej listy projektów. Projekty te znajdują się w Programie wdrażania strategii – dokumencie cechującym się wysoką elastycznością i możliwościami aktualizowania w sytuacji pojawiania się nowych uwarunkowań zmieniających sytuację rozwojową gminy. Takie rozwiązanie zapewnia stabilność dokumentowi strategii, a jednocześnie pozwala na stałe poszukiwanie nowych sposobów osiągnięcia celów strategicznych i szczegółowych.

Schemat 18. Wdrażanie strategii w oparciu o partnerskie projekty

9.1. Podmioty wdrażania strategii rozwoju gminy Gorzyce

W oparciu o przyjęte założenia odnoszące się do procesu aktualizacji strategii rozwoju gminy Gorzyce przyjmuje się, że proces wdrażania organizowany będzie w ramach dwu płaszczyzn:

- aktywności społeczności lokalnej,
- aktywności władzy lokalnej.

Pierwsza płaszczyzna znajduje swoje odzwierciedlenie w tym, że strategia określając cele i kierunki rozwoju komunikuje mieszkańcom preferowane (wspierane przez władze lokalne) aktywności społeczne i gospodarcze. Uruchomienie tych aktywności wymaga:

- ograniczania postaw biernych, roszczeniowych, eliminowania wrażenia, że władze lokalne są w stanie samodzielnie kształtować rozwój gminy; w rezultacie, chodzi o promowanie jak najszerzego partnerstwa różnych podmiotów lokalnych na rzecz wdrożenia strategii;
- rozpoznawania zainteresowania podmiotów lokalnych podejmowaniem działań na rzecz realizacji kierunków strategicznych, a tym samym określania atrakcyjności strategii dla mieszkańców gminy Gorzyce; wypada w tym miejscu jeszcze raz powtórzyć, że strategia atrakcyjna nie jest dokumentem bezkonfliktowym i akceptowanym werbalnie, lecz koncepcją, która motywuje mieszkańców do działania w ramach celów i kierunków zapisanych w strategii;
- rozpoznawania przyczyn, dla których pewne kierunki mogą cieszyć się mniejszym zainteresowaniem podmiotów lokalnych; skutkiem takiego rozpoznania powinno być przeformułowywanie kierunków nie naruszające spójności i logiki całej strategii;
- diagnozowania barier utrudniających podejmowanie aktywności społecznych dla realizacji kierunków strategicznych;
- określania wsparcia, które mogłoby odblokowywać aktywność społeczną.

W ramach wdrażania strategii należy więc dążyć do systematycznego wzmocnienia udziału podmiotów lokalnych w realizacji projektów strategicznych. Idealnym stanem byłoby doprowadzenie do sytuacji, w której większa część strategii byłaby realizowana przez projekty i aktywności społeczne. Oczywiście, z różnych względów, nie jest to możliwe; konieczne są więc dodatkowe działania władzy lokalnej sprowadzające się do:

- określania, jaka część strategii nie jest realizowana przez aktywności społeczne i zajmowania w tych przypadkach przez władzę lokalną pozycji inspiratora, inicjatora bądź samodzielnego realizatora działań;
- samodzielnego wdrażania przez władze gminy projektów o wysokiej innowacyjności, podwyższonym ryzyku ekonomicznym, w tym zwłaszcza projektów z dziedziny badań i rozwoju, kultury, działalności społecznej i edukacyjnej;
- intensyfikacji wsparcia dla podmiotów lokalnych w ich działaniach przyczyniających się do rozwoju gminy.

Tabela 14. Podmioty zarządzające wdrażaniem strategii

Podmiot	Rola we wdrażaniu strategii
Rada Gminy	▪ nadzorowanie realizacji strategii, ▪ uchwalanie zmian w treści strategii,
Wójt Gminy	▪ odpowiedzialność za wykonanie założeń strategii, ▪ przedstawianie Radzie Gminy propozycji weryfikacji treści strategii zgodnie z procedurą wprowadzania zmiany do uchwały, uregulowaną w przepisach wewnętrznych, ▪ nadzór nad realizacją działań operacyjnych w oparciu o sprawozdania i bieżące wnioski Referatu Strategii i Funduszy Zewnętrznych UG, odpowiedzialnego za monitorowanie wdrażania strategii rozwoju gminy, ▪ podejmowanie czynności, zmierzających do zapewnienia środków finansowych na przyjęte do realizacji działania i projekty, a w szczególności uwzględnianie projektów strategicznych w projektach budżetu oraz wieloletnich planach i prognozach finansowych; ponadto, ważne jest pozyskiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania, np. funduszy z programów unijnych, wkładu własnego inwestorów zewnętrznych itp., ▪ nawiązywanie współpracy z partnerami w realizacji działań i projektów wymagających zaangażowania innych podmiotów, m.in.: organów samorządowych, innych gmin lub powiatów, samorządu województwa, instytucji naukowych i edukacyjnych, instytucji administracji publicznej, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców itp., ▪ podejmowanie decyzji o podjęciu prac nad aktualizacją strategii w oparciu o wnioski przedstawiane przez Referat Strategii i Funduszy Zewnętrznych UG,
Referat Strategii i Funduszy Zewnętrznych UG	▪ monitorowanie strategii i uwarunkowań wdrażania, ▪ zbieranie wniosków dotyczących modyfikacji strategii napływających od liderów lokalnych, referatów UG, gminnych jednostek organizacyjnych, koordynatorów działań i projektów, Komisji RG oraz różnych formalnych i nieformalnych grup reprezentujących mieszkańców gminy, ▪ coroczne przedkładanie Wójtowi Gminy oraz Radzie Gminy sprawozdań z realizacji strategii,

	▪ przedkładanie co cztery lata Wójtowi Gminy raportu o wykonaniu celów strategicznych oraz zamieszczanie raportu na stronie internetowej Urzędu Gminy, ▪ rekomendowanie Wójtowi Gminy osób, które mogłyby pełnić funkcję koordynatorów projektów, ▪ promowanie treści strategii, w tym zamieszczanie informacji o strategii i jej modyfikacjach na stronie internetowej Gminy Gorzyce,
Referaty i jednostki organizacyjne gminy	▪ dostarczanie informacji do monitoringu, ▪ tworzenie –w kolejnych okresach wdrażania strategii – projektów zgłaszanie ich do strategii, ▪ opiniowanie wniosków dotyczących modyfikacji strategii oraz jej uzupełniania o kolejne projekty zgłaszane przez podmioty lokalne (według merytorycznych kompetencji wydziałów) i przekazywanie opinii do Referatu Strategii i Funduszy Zewnętrznych UG, ▪ bezpośrednia realizacja projektów merytorycznie odpowiadających kompetencjom wydziałów,
Koordynatorzy projektów	▪ działania organizacyjne na rzecz wdrażania konkretnych działań i projektów, w tym pozyskiwanie partnerów wdrażania, ▪ okresowe składanie raportów z wdrażania działań bądź projektów.

9.2. Projektowe podejście do wdrażania strategii rozwoju gminy Gorzyce

Przygotowywaniu i realizacji projektów strategicznych sprzyjać będzie następująca sekwencja działań wdrożeniowych:

- przyjęcie podstawowych formularzy związanych z kreowaniem i wdrażaniem projektów (formularz karty projektu, plan wykonania projektu, raport z wykonania projektu, a następnie upowszechnienie formularzy w różnych środowiskach lokalnych dla umożliwienia mieszkańcom gminy aktywnej partycypacji w realizacji strategii;
- uruchomienie „linii projektowej” polegającej na:
 - inspirowaniu mieszkańców do zgłaszania projektów zgodnych ze strategią oraz udzielaniu pomocy przy wstępnej analizie zgłoszonych propozycji; działanie realizowane będzie z wykorzystaniem instrumentów informatycznych (strona internetowa UG);
 - przygotowywaniu koncepcyjnym kolejnych projektów stanowiących bazę, z której następniewybierane będą projekty o najwyższych możliwościach realizacyjnych

(zwłaszcza w kontekście skorzystania z zewnętrznych źródeł wsparcia); aktualnie, wstępną bazę projektów stanowią projekty zgłoszone w trakcie warsztatów strategicznych, które wypełnią *Program wdrażania strategii*;

- selekcja zgłoszonych projektów oparta na następujących kryteriach:
 - wymiar oczekiwanych pozytywnych efektów dla społeczności lokalnej oraz wpływ na strategiczny (kompleksowy i długofalowy) rozwój gminy;
 - stwarzanie dobrych warunków wyjściowych dla realizacji kolejnych projektów i komplementarność wobec innych projektów,
 - poprawa subregionalnego, regionalnego i ponadregionalnego wizerunku gminy, stwarzanie pozytywnych wyróżników gminy w otoczeniu,
 - społeczna akceptacja projektu, wyrażana przede wszystkim poprzez zaangażowanie mieszkańców w realizację projektu,
 - poziom kosztów, jakie musi ponieść gmina na realizację projektów,
 - finansowy efekt mnożnikowy wyrażony możliwościami multiplikowania środków zainwestowanych przez gminę w realizację projektu (zdolność do koncentrowania wokół projektów podmiotów inwestujących własne środki finansowe lub pozyskiwania wsparcia z dostępnych funduszy),
 - czas uzyskania efektów z tytułu realizacji projektu (w tym pojawienie się zauważalnych dla społeczności lokalnej efektów częściowych, nawet jeżeli ostateczne sfinalizowanie projektu jest odległe).

Techniczne kryteria wyboru projektów do realizacji powinny uwzględniać:

- poziom szczegółowości opracowania koncepcji projektu wiążący się ze sporządzeniem kompletnej karty projektu (dokładny opis przedsięwzięcia, uzasadnienie znaczenia projektu dla rozwoju gminy lub zaspokojenia oczekiwań określonej grupy mieszkańców),
- bezpieczeństwo finansowe projektu wyrażające się oszacowaniem kosztów realizacji projektu wraz ze wskazaniem potencjalnych źródeł finansowania,
- zainteresowanie projektem podmiotów lokalnych, a w szczególności wskazanie lidera projektu (koordynatora), który jest gotów wziąć na siebie podstawowe obowiązki organizacyjne.

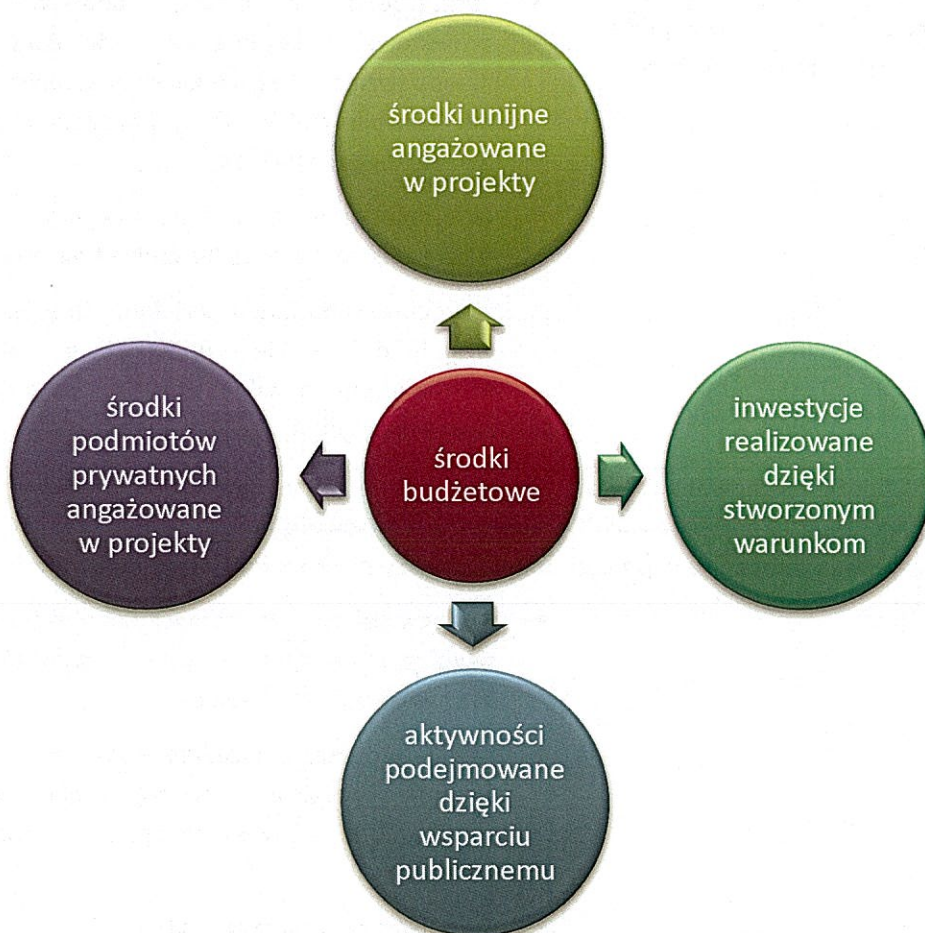
Podane kryteria powinny być znane i wykorzystywane przez wszystkie podmioty partycypujące we wdrażaniu strategii. Szczególna rola w respektowaniu i egzekwowaniu tych kryteriów należy do Referatu Strategii i Funduszy Zewnętrznych UG, do którego zadań należeć będzie promowanie zarówno treści strategii, jak i reguł dotyczących zgłaszania projektów przez różne środowiska lokalne.

- prowadzenie stałego monitoringu wewnętrznych i zewnętrznych środków, które będą mogły być wykorzystane na rzecz realizacji kolejnych projektów; działanie to powinno być realizowane przez Referat Strategii i Funduszy Zewnętrznych UG przy wsparciu merytorycznych referatów UG; informacje o możliwościach pozyskania wsparcia powinny być udostępniane zainteresowanym podmiotom lokalnym.

9.3. Finansowanie wdrażania strategii rozwoju gminy Gorzyce

Finansowanie wdrażania strategii opiera się na montażu finansowym. Środki budżetowe – nie tylko w przypadku gminy Gorzyce – są ograniczone i nie gwarantują sukcesu we wdrażaniu zakładanych przedsięwzięć. Należy dążyć do sytuacji, w której środki budżetu gminy będą wykorzystywane do uruchamiania i pozyskiwania środków z innych źródeł.

Schemat 19. Wdrażanie strategii w oparciu o partnerskie projekty

Partnerski model wdrażania strategii służy skoncentrowaniu działań, pomysłów a także środków finansowych będących w dyspozycji różnych podmiotów lokalnych. Poziom zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz rozwoju gminy stanowi najlepszy weryfikator atrakcyjności strategii oraz poprawności prowadzonych działań wdrożeniowych.

9.4. Zasady wdrażania strategii rozwoju gminy Gorzyce

Tabela 15. Syntetyczna lista zasad wdrażania strategii

L.P.	ZASADY WDRAŻANIA STRATEGII	CHARAKTERYSTYKA ZASAD WDRAŻANIA STRATEGII
1.	Strategia pozostanie dokumentem otwartym , do którego będą mogły być okresowo włączone nowe projekty, zgłaszane zarówno przez władze lokalne jak i społeczność lokalną.	Do strategii będą wprowadzane te projekty, dla których: ▪ sporządzono kompletną, poprawną kartę projektową, zawierającą dokładny opis przedsięwzięcia, uzasadniającą znaczenie projektu dla rozwoju gminy lub zaspokojenia oczekiwań określonej grupy mieszkańców, ▪ określono orientacyjne koszty realizacji projektu oraz wskazano potencjalne źródła finansowania, ▪ zaproponowano lidera projektu, który jest gotów wziąć na siebie podstawowe obowiązki organizacyjne, a także pozyskać partnerów do realizacji projektu.
2.	Strategia będzie promowana wśród mieszkańców w celu pozyskania ich zainteresowania i włączenia w proces wdrażania.	Strategia będzie promowana poprzez skrótowe publikacje adresowane do konkretnych grup odbiorców. Syntezy strategii będą zawierały: ▪ wyciąg z celów strategicznych, kierunków i przedsięwzięć, które dla danej grupy mieszkańców mogą być najbardziej interesujące, ▪ zasady pozyskania i zakres wsparcia w ramach systemu wdrażania strategii dla realizacji projektów podejmowanych przez zainteresowane podmioty, ▪ formularze dotyczące projektów. Pierwszymi grupami, dla których opracowane zostaną syntezy będą: ▪ przedsiębiorcy, ▪ działacze organizacji pozarządowych, ▪ młodzież. Strategia zostanie w przyjaznej formie graficznej zamieszczona na stronie internetowej gminy wraz z przykładami wypełnionych formularzy.
3.	Poprawienie komunikacji między władzami lokalnymi	W ramach procesu wdrażania należy zwrócić uwagę na poprawę systemu komunikacji między władzami lokalnymi a podmiotami w gminie i otoczeniu. W tym

a podmiotami lokalnymi.	celu będą podejmowane następujące typy działań: ▪ nowe formy komunikacji przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi internetowych, w tym narzędzi interaktywnych, ▪ narzędzia zbierania informacji od podmiotów zainteresowanych funkcjonowaniem gminy, w tym narzędzia internetowe, ▪ wypracowanie metod komunikacji z liderami opinii w gminie, to jest podmiotami (osobami), które mogą pełnić rolę pośredników w kontaktach z gminą przybliżając władzom potrzeby podmiotów lokalnych oraz przekazując do środowisk lokalnych założenia polityki lokalnej.
4. Stworzenie podstaw budżetowych dla wdrażania strategii.	Określanie w kolejnych latach części budżetu lokalnego przeznaczanego na wdrażanie strategii w podziale na: ▪ zadania strategiczne realizowane samodzielnie przez władze lokalne, ▪ projekty partnerskie kreowane i realizowane przez podmioty lokalne.
5. Główny nurt wdrażania strategii będzie obejmował realizację projektów, w szczególności zawartych w „Programie wdrażania strategii rozwoju gminy Gorzyce”	Lista projektów wdrożeniowych będzie w pierwszym rzędzie obejmowała projekty wypracowane na etapie formułowania strategii, a w dalszej kolejności projekty zgłaszane w toku wdrażania strategii. Będą to różnego rodzaju koncepcje i działania organizujące: ▪ aktywność mieszkańców i innych podmiotów lokalnych, ▪ aktywność władz lokalnych, ▪ aktywność zewnętrznych podmiotów wchodzących w partnerstwa z podmiotami lokalnymi.
6. Zarządzanie wdrażaniem strategii nie będzie miało charakteru rozproszonego. Odbędzie się w oparciu o działania władz oraz Referatu Strategii i Funduszy Zewnętrznych UG.	Rolą Urzędu Gminy będzie stałe monitorowanie efektów wdrażania i proponowanie korekt w strategii oraz łączenie propozycji zgłaszanych przez liderów lokalnych w trakcie procesu wdrażania. Dzięki systemowi monitorowania wdrażania strategii nastąpi koncentracja i integracja informacji wymaganych dla oceny postępu w realizacji celów i kierunków strategicznych.
7. Prowadzony będzie stały monitoring dostępnych zasobów niezbędnych	Działania te będą odnosiły się zarówno do wewnętrznych jak i zewnętrznych środków, które będą mogły być wykorzystane na rzecz realizacji kolejnych

dla sprawnego wdrażania strategii.	projektów. W szczególności monitorowane powinny być środki pochodzące z Regionalnego Programu Operacyjnego i krajowych Programów Operacyjnych przeznaczane na: ▪ ochronę środowiska, ▪ poprawę jakości kapitału ludzkiego, ▪ transformację struktury gospodarczej.
8. Strategia będzie koordynowana z przyjętymi na szczeblu regionu i kraju programami operacyjnymi.	Zapisy strategii nie będą pozostawiały w sprzeczności z innymi przyjmowanymi programami operacyjnymi, a nowo powstające dokumenty lokalne nie będą stały w sprzeczności ze strategią.
9. Uruchomiony zostanie „bank projektów” pozwalający podmiotom lokalnym na stałe wpływanie na kierunki i sposoby wdrażania strategii.	Bank projektów, jako element systemu monitoringu wdrażania, działać będzie poprzez: ▪ inspirowanie mieszkańców i innych podmiotów do zgłaszania projektów zgodnych ze strategią, ▪ przygotowywanie bazy, z której będą wybierane projekty o największych możliwościach realizacyjnych (zwłaszcza w kontekście skorzystania z zewnętrznych źródeł wsparcia).
10. Przyjmowanie projektów do realizacji w ramach strategii	W kolejnych horyzontach wdrażania dokumentu będą przyjmowane do realizacji projekty, w szczególności zgłaszane przez partnerów lokalnych. Preferować należy projekty, które spełniają generalne warunki: ▪ wysoki wymiar oczekiwanych pozytywnych efektów dla społeczności lokalnej oraz wpływ na strategiczny (kompleksowy i długofalowy) na rozwój lokalny, ▪ stwarzanie dobrych warunków wyjściowych dla realizacji kolejnych projektów i komplementarność wobec innych projektów, ▪ poprawa regionalnego wizerunku gminy oraz stwarzanie pozytywnych wyróżników w otoczeniu, ▪ społeczna akceptacja projektu, wyrażana przede wszystkim poprzez zaangażowanie mieszkańców w realizację projektu, ▪ poziom kosztów, jakie musi ponieść gmina na realizację projektów, ▪ finansowy efekt mnożnikowy wyrażony

	możliwościami pomnażania środków zainwestowanych przez gminę w realizację projektu (zdolność do koncentrowania wokół projektów podmiotów inwestujących własne środki finansowe lub pozyskiwania wsparcia z dostępnych funduszy), ▪ możliwość podtrzymywania projektu i efektów w długim horyzoncie czasu przy spadających nakładach gminy na funkcjonowanie projektu, ▪ czas uzyskania efektów z tytułu realizacji projektu (w tym pojawienie się zauważalnych dla społeczności lokalnej efektów częściowych, nawet jeżeli ostateczne sfinalizowanie projektu jest odległe).
11. Partnerska realizacja projektów	W ramach partnerskiego systemu realizacji projektów należy: ▪ ustalić podmiot będący liderem wdrażania, ▪ przygotować plan realizacji projektu w danym roku kalendarzowym, ▪ przygotować coroczne sprawozdanie z realizacji projektów.

ZAŁĄCZNIK 1 – RELACJE MIĘDZY CELAMI STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZYCE A STRATEGIĄ REGIONALNĄ

Cele Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego 2020+ → Cele strategicznej gminy Gorzyce ↓	Województwo śląskie regionem nowej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność	Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie	Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni	Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy
CS.1. Gorzyce gminą dbającą o rozwój swoich mieszkańców i wspierającą realizację ich aspiracji rodzinnych, społecznych i zawodowych.		☒ ☒	☒	
CS.2. Silne więzi łączące społeczność lokalne oraz wysokie zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy Gorzyce		☒ ☒	☒	
CS.3. Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Gorzyce.	☒ ☒			☒
CS.4. Umiejętne wykorzystywanie nowoczesnych technologii dostarczających nowych możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy Gorzyce	☒	☒		☒

ZAŁĄCZNIK 2 – LISTA UCZESTNIKÓW WARSZTATÓW STRATEGICZNYCH

RADNI GMINY GORZYCE:

1. Bażan Jacek
2. Elias Janusz
3. Gajda Lucyna
4. Grzegoszczyk Ryszard
5. Jakubczyk Maria
6. Jureczka Marian
7. Kamczyk Konrad
8. Katryniok Eugeniusz
9. Małek Krzysztof
10. Nielaba Ryszard
11. Student Grzegorz
12. Tomala Henryk
13. Wachtarczyk Urszula
14. Wawrzyczny Piotr
15. Witosz Stanisław
16. Władacz Teresa
17. Worek Jan
18. Wycisk Henryk

SOŁTYSI GMINY GORZYCE:

19. Grzegoszczyk Henryk- sołtys Gorzyczek
20. Koczwaro Katarzyna- sołtys Belsznicy
21. Kopystyński Józef- sołtys Olzy
22. Lenczyk Bolesław – sołtys Kolonii Fryderyk
23. Nielaba Joachim- sołtys Turzy Śląskiej
24. Pielka Irena- sołtys Bluszczowa
25. Rzeszutek Małgorzata- sołtys Odry

26. Zbroja Halina- sołtys Rogowa

URZĄD GMINY GORZYCE:

27. Oślizło Piotr - Wójt Gminy

28. Lazar Helena - Z-ca Wójta Gminy

29. Zychma Czesław - Z-ca Wójta Gminy

30. Grzegorzek Bernadeta - Skarbnik Gminy

31. Władarz Maria - Sekretarz Gminy

32. Amalio-Nowak Bożena - Kierownik referatu strategii i funduszy zewnętrznych

33. Gajowska Izolda- Kierownik referatu gospodarki komunalnej

34. Markiewicz Justyna - Kierownik referatu rolnictwa i gospodarki gruntami

35. Kwapulińska Stefania – Kierownik referatu spraw obywatelskich

36. Langrzyk Wioletta – Zastępca kierownika Urzędu Stanu Cywilnego

37. Jambor Aleksandra- inspektor

38. Sanecznik Tomasz – inspektor

**GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ PRZEDSTAWICIELE ORGANIZACJI
SPOŁECZNYCH I PRZEDSIĘBIORCÓW:**

39. Dawid Bibianna – Dyrektor Wiejskiego Domu Kultury Czyżowice

40. Dąbrowa Janina – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej

41. Granieczny Izabela – Wiejski Dom Kultury Gorzyce

42. Jeleń Antoni – Gminna Rada Sportu

43. Jęczmionka Anna – Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej

44. Kołek Elżbieta – Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich

45. Krótki Bogusław – Przedsiębiorca

46. Kucza Aleksander – Rada Dyrektorów Gminy Gorzyce

47. Łyp Helena - Dyrektor Gminnego Zespołu Obsługi Finansowej

48. Nowakowska Monika – Kierownik Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej

49. Parma Danuta – Dyrektor Wiejskiego Dom Kultury Gorzyce

50. Poloczek Arkadiusz – Dyrektor Gminnego Ośrodka Turystyki, Sportu i Rekreacji "Nautica"

51. Psota Zofia – Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Morawskie Wrota"

- 52. Siedlaczek Katarzyna – Dyrektor Wiejskiego Domu Kultury Olza
- 53. Skupień Angela – Koło Gospodyń Wiejskich Bluszczów
- 54. Wujec Stanisław- Rada Dyrektorów Gminy Gorzyce
- 55. Zimny Marzena - Rada Dyrektorów Gminy Gorzyce

MŁODZEŻ:

- 56. Biernacka Dominika – Turza Śląska
- 57. Hojka Marzena – Olza
- 58. Jeleń Patrycja – Olza
- 59. Jęczmionka Katarzyna – Rogów
- 60. Kretek Aleksandra – Olza
- 61. Langer Kamila – Gorzyce
- 62. Langer Sonia – Gorzyce
- 63. Langrzyk Julia – Bełżnica
- 64. Lipka Magdalena – Olza
- 65. Miełek Patrycja – Gorzyce
- 66. Skrzyszowska Justyna – Gorzyce
- 67. Szkatuła Paulina – Bełżnica
- 68. Tekiela Katarzyna - Gorzyce
- 69. Warzeszka Roksana - Olza
- 70. Wicha Ewelina – Gorzyce
- 71. Zgrzędek Patrycja – Turza Śląska